

BỘ LAO ĐỘNG - THƯƠNG BINH VÀ XÃ HỘI
CỤC TRẺ EM

TÀI LIỆU
HƯỚNG DẪN MÔ HÌNH CÂU LẠC BỘ QUYỀN TRẺ EM

Hà Nội, năm 2017

BỘ LAO ĐỘNG - THƯƠNG BINH VÀ XÃ HỘI
CỤC TRẺ EM

TÀI LIỆU

HƯỚNG DẪN MÔ HÌNH CÂU LẠC BỘ QUYỀN TRẺ EM

Hà Nội, năm 2017

LỜI NÓI ĐẦU

Câu lạc bộ quyền trẻ em được thành lập trên cơ sở tham gia tự nguyện của trẻ em, do trẻ em chủ động xây dựng kế hoạch và triển khai các hoạt động của Câu lạc bộ liên quan đến quyền và bổn phận của trẻ em.

Từ thực tiễn cho thấy trẻ em tham gia các câu lạc bộ quyền trẻ em sẽ được nâng cao nhận thức, hiểu biết về quyền trẻ em, quyền tham gia của trẻ em; nâng cao năng lực và sự tự tin cho trẻ em, giúp trẻ em phát triển bản thân, học cách giải quyết vấn đề và quyết định một cách có trách nhiệm, giúp cho việc bảo vệ và tự bảo vệ trẻ em được tốt hơn; đồng thời tăng cường khả năng truyền thông, giao tiếp cho trẻ em.

Mô hình Câu lạc bộ quyền trẻ em là một trong 5 mô hình thuộc Chương trình Thúc đẩy quyền tham gia của trẻ em vào các vấn đề về trẻ em giai đoạn 2016 - 2020 (được phê duyệt tại Quyết định số 1235/QĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ).

Tài liệu “Hướng dẫn Mô hình Câu lạc bộ quyền trẻ em” hướng dẫn, gợi ý để người được giao làm công tác trẻ em tham mưu xây dựng Mô hình Câu lạc bộ quyền trẻ em ở địa phương và giúp cho trẻ em vận hành Câu lạc bộ quyền trẻ em đạt kết quả tốt.

Tài liệu gồm các nội dung chính như sau:

✓ Vị trí, vai trò của Câu lạc bộ quyền trẻ em đối với việc thực hiện quyền và bổn phận của trẻ em

✓ Nhiệm vụ, cấu trúc của Câu lạc bộ quyền trẻ em

✓ Thành lập và tổ chức hoạt động Câu lạc bộ quyền trẻ em

✓ Một số kỹ năng sinh hoạt Câu lạc bộ quyền trẻ em

✓ Một số biểu mẫu

Đối tượng sử dụng tài liệu:

✓ Trẻ em từ 6 tuổi đến dưới 16 tuổi tham gia Câu lạc bộ quyền trẻ em, nhóm trẻ em nòng cốt tại các trường học và cộng đồng;

✓ Giáo viên, người làm công tác trẻ em.

Tài liệu xây dựng lần đầu tiên không tránh khỏi những hạn chế. Cục Trẻ em rất mong nhận được ý kiến góp ý, phản hồi của trẻ em, người được giao làm công tác bảo vệ trẻ em và những người sử dụng cuốn tài liệu này để không ngừng nâng cao chất lượng và khả năng ứng dụng của tài liệu.

MỤC LỤC

Lời nói đầu	3
PHẦN 1: VỊ TRÍ, VAI TRÒ CỦA CÂU LẠC BỘ QUYỀN TRẺ EM ĐỐI VỚI VIỆC THỰC HIỆN QUYỀN VÀ BỒN PHẬN CỦA TRẺ EM.....	7
PHẦN 2: NHIỆM VỤ, CẤU TRÚC CỦA CÂU LẠC BỘ QUYỀN TRẺ EM.....	8
1. Chức năng, nhiệm vụ	8
2. Cấu trúc tổ chức	8
2.1. Ban chủ nhiệm	8
2.2. Các tiểu ban	9
2.3. Thành viên.....	10
2.4. Ban tham vấn	10
3. Phạm vi hoạt động	11
4. Nguyên tắc hoạt động	11
5. Mối quan hệ giữa Câu lạc bộ quyền trẻ em với các cơ quan, tổ chức, cơ sở giáo dục, cộng đồng dân cư	11
5.1. Ủy ban nhân dân cấp xã.....	11
5.2. Nhà trường.....	11
5.3. Thôn, tổ, ấp	12
PHẦN 3: THÀNH LẬP VÀ TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG CÂU LẠC BỘ QUYỀN TRẺ EM.....	13
1. Lựa chọn địa bàn và nhóm trẻ em	13
2. Trình thành lập Câu lạc bộ quyền trẻ em	13
2.1. Xây dựng và trình duyệt kế hoạch thành lập Câu lạc bộ.....	13
2.2. Quyết định thành lập Câu lạc bộ	15
3. Bầu Ban chủ nhiệm và các tiểu ban	16

TÀI LIỆU HƯỚNG DẪN MÔ HÌNH CÂU LẠC BỘ QUYỀN TRẺ EM

4. Lễ ra mắt Câu lạc bộ.....	16
4.1. Lập kế hoạch tổ chức Lễ ra mắt.....	17
4.2. Tổ chức Lễ ra mắt.....	17
5. Xây dựng quy chế của Câu lạc bộ.....	17
6. Tập huấn nâng cao năng lực cho trẻ em tham gia Câu lạc bộ quyền trẻ em	18
7. Xây dựng và thực hiện kế hoạch hoạt động Câu lạc bộ.....	19
7.1. Xây dựng kế hoạch.....	19
7.2. Tổ chức thực hiện kế hoạch.....	24
7.3. Theo dõi, đánh giá kết quả hoạt động.....	24
PHẦN 4: MỘT SỐ KỸ NĂNG VÀ CHỦ ĐỀ MẪU SINH HOẠT CÂU LẠC BỘ QUYỀN TRẺ EM.....	26
1. Một số kỹ năng.....	26
1.1. Kỹ năng đặt câu hỏi.....	26
1.2. Kỹ năng giao tiếp.....	28
1.3. Kỹ năng lắng nghe.....	29
1.4. Kỹ năng tổng hợp.....	31
1.5. Kỹ năng hợp tác, làm việc nhóm.....	32
1.6. Kỹ năng quản lý cảm xúc.....	33
1.7. Kỹ năng ra quyết định và giải quyết vấn đề.....	34
2. Một số chủ đề mẫu sinh hoạt Câu lạc bộ quyền trẻ em.....	36
PHỤ LỤC: MỘT SỐ BIỂU MẪU.....	37
Mẫu số 1: Tờ trình thành lập Câu lạc bộ quyền trẻ em (dành cho câu lạc bộ cấp xã và các câu lạc bộ tại thôn, tổ, ấp).....	37
Mẫu số 2: Quyết định thành lập Câu lạc bộ quyền trẻ em.....	38
Mẫu số 3: Kế hoạch tổ chức sinh hoạt Câu lạc bộ quyền trẻ em.....	39

TÀI LIỆU HƯỚNG DẪN MÔ HÌNH CÂU LẠC BỘ QUYỀN TRẺ EM

Mẫu số 4: Đơn xin gia nhập Câu lạc bộ quyền trẻ em.....	40
Mẫu số 5: Nội dung hoạt động của Câu lạc bộ quyền trẻ em.....	41
Mẫu số 6: Nhật ký sinh hoạt Câu lạc bộ quyền trẻ em	41
Mẫu số 7: Phiếu đánh giá buổi sinh hoạt Câu lạc bộ	43
Mẫu số 8: Danh sách thành viên Câu lạc bộ quyền trẻ em.....	46
Mẫu số 9: Biểu hiệu, thẻ Câu lạc bộ quyền trẻ em	47
Mẫu số 10: Hướng dẫn một số trò chơi	48
Mẫu số 11. Một số bài hát trong sinh hoạt tập thể	58
Mẫu số 12: Một số chủ đề mẫu	61
Chủ đề 1: Làm quen.....	61
Chủ đề 2: Trẻ em, nhu cầu của trẻ em.....	62
Chủ đề 3: Quyền và bổn phận của trẻ em	66
Chủ đề 4: Quyền tham gia của trẻ em, các nấc thang tham gia của trẻ em và kỹ năng thực hiện quyền tham gia của trẻ em.....	73
Chủ đề 5: Lập kế hoạch	86

PHẦN 1

VỊ TRÍ, VAI TRÒ CỦA CÂU LẠC BỘ QUYỀN TRẺ EM ĐỐI VỚI VIỆC THỰC HIỆN QUYỀN VÀ BỔN PHẬN CỦA TRẺ EM

Công ước của Liên hợp quốc về quyền trẻ em khẳng định: “Quyền tham gia của trẻ em là bảo đảm trẻ em được tạo điều kiện để tự do bày tỏ quan điểm và ý kiến về những vấn đề liên quan đến cuộc sống của mình. Trẻ em có quyền kết bạn, giao lưu và hội họp, được tạo điều kiện tiếp cận thông tin và lựa chọn thông tin phù hợp”.

Như vậy, tham gia là quyền được tham gia vào các hoạt động liên quan, phù hợp với năng lực và độ trưởng thành của trẻ em, trẻ em được trau dồi kiến thức và rèn luyện kỹ năng để phát triển toàn diện và có cơ hội chuẩn bị đầy đủ hơn cho hành trang vào đời. Sự tham gia của trẻ em góp phần làm cho cuộc sống của trẻ em trở nên tốt đẹp, công bằng hơn.

Tham gia Câu lạc bộ quyền trẻ em (sau đây gọi tắt là Câu lạc bộ), trẻ em được thể hiện và phát huy quyền được tham gia vào hoạt động xã hội, truyền thông, giáo dục; giúp trẻ em hiểu đúng mỗi quyền mà trẻ em được hưởng, bổn phận mà trẻ em phải thực hiện, những điều trẻ em được làm và không được làm. Câu lạc bộ cũng giúp trẻ em được trang bị những kiến thức, kỹ năng bổ ích trong học tập, trong cuộc sống để trở thành người có ích cho xã hội, đặc biệt là những kiến thức, kỹ năng tự bảo vệ bản thân trẻ em. Câu lạc bộ cũng là nơi có thể phát hiện và bồi dưỡng năng lực của trẻ em, giúp trẻ em phát huy hết khả năng của mình.

Câu lạc bộ là nơi trẻ em có cơ hội trao đổi, giúp đỡ lẫn nhau trong học tập; chia sẻ các nguy cơ, hiểm họa của bạo lực, xâm hại, tệ nạn xã hội; tìm hiểu tâm tư, nguyện vọng của trẻ em nhất là trẻ em có hoàn cảnh đặc biệt để có biện pháp giúp đỡ; tạo điều kiện để trẻ em được vui chơi, giải trí lành mạnh phù hợp với sự phát triển của trẻ em; nâng cao năng lực làm việc nhóm. Câu lạc bộ cũng có những chuyên đề sinh hoạt hướng dẫn truyền thông có sự tham gia của trẻ em tại cộng đồng, đào tạo trẻ em trở thành những tuyên truyền viên tích cực, góp phần thúc đẩy thực hiện các quyền và bổn phận của trẻ em tại địa phương ngày càng tốt hơn.

PHẦN 2

NHIỆM VỤ, CẤU TRÚC CỦA CÂU LẠC BỘ QUYỀN TRẺ EM

1. Chức năng, nhiệm vụ

- Nâng cao nhận thức về quyền, bổn phận của trẻ em thông qua các hoạt động tìm hiểu về luật pháp, chính sách của Đảng, Nhà nước về bảo đảm quyền trẻ em, đặc biệt là Luật trẻ em, Công ước của Liên hợp quốc về quyền trẻ em.

- Tạo ra một môi trường học tập, vui chơi, hoạt động xã hội lành mạnh cho trẻ em, giúp trẻ em mạnh dạn tự tin bày tỏ tiếng nói, nguyện vọng của mình, tham gia vào những vấn đề về trẻ em.

- Phát động các phong trào học tập, rèn luyện, bạn giúp bạn, quyên góp, ủng hộ những trẻ em có hoàn cảnh đặc biệt hoặc thành viên trong Câu lạc bộ gặp khó khăn, hoạn nạn.

- Thực hiện các hoạt động truyền thông về quyền trẻ em tại cộng đồng, trường học.

- Hợp tác với các nhóm, các câu lạc bộ trẻ em khác, các tổ chức tình nguyện khác trong và ngoài địa phương.

2. Cấu trúc tổ chức

2.1. Ban chủ nhiệm

Ban chủ nhiệm gồm 01 chủ nhiệm, nên có 01 phó chủ nhiệm và 02 đến 03 ủy viên. Các ủy viên đồng thời là các trưởng tiểu ban phụ trách các mảng của Câu lạc bộ.

Trách nhiệm của Ban chủ nhiệm Câu lạc bộ quyền trẻ em: Ban chủ nhiệm chịu trách nhiệm quản lý, điều hành các hoạt động của Câu lạc bộ đúng với mục tiêu, nguyên tắc và nội quy, quy chế hoạt động của Câu lạc bộ:

- Xây dựng nội quy, quy chế hoạt động của Câu lạc bộ;

- Xây dựng hoặc tham gia đóng góp ý kiến cho bản dự thảo kế hoạch thành lập Câu lạc bộ; xây dựng và hoàn thiện kế hoạch hoạt động của Câu

lạc bộ hằng tháng, hằng năm và phân công công việc cho các tiểu ban hoạt động (hằng tháng);

- Quản lý sự vận hành của Câu lạc bộ; tổ chức hoặc phân công các tiểu ban tổ chức các hoạt động, các buổi sinh hoạt chuyên đề, các hoạt động đối ngoại, giao lưu, thi đua và các hoạt động cộng đồng khác;

- Động viên, khuyến khích sự tham gia tích cực của các thành viên Câu lạc bộ, huy động sự đóng góp sáng kiến của các thành viên cho sự phát triển của Câu lạc bộ;

- Thảo luận và triển khai các hoạt động vận động và duy trì quỹ của Câu lạc bộ; quản lý các hoạt động thu chi của Câu lạc bộ, ghi chép các khoản hỗ trợ tài chính, thu, chi trong khuôn khổ hoạt động của Câu lạc bộ do Ban chủ nhiệm quản lý, thông tin về tình hình thu chi của Câu lạc bộ với các thành viên Câu lạc bộ hằng tháng, hằng năm.

- Quản lý, theo dõi hoạt động của các tiểu ban; theo dõi, đánh giá kết quả hoạt động định kỳ hoặc đột xuất và báo cáo đơn vị quản lý Câu lạc bộ.

2.2. Các tiểu ban

Câu lạc bộ quyền trẻ em có thể thành lập các tiểu ban, mỗi tiểu ban thực hiện một mảng nội dung như: truyền thông, giáo dục, văn - thể - mỹ. Mỗi tiểu ban có Trưởng tiểu ban và Phó trưởng tiểu ban.

- *Tiểu ban Truyền thông*: có nhiệm vụ thực hiện các hoạt động truyền thông luật pháp, chính sách về trẻ em, quyền và bổn phận của trẻ em; quản lý facebook, email, trang web của Câu lạc bộ (nếu có).

- *Tiểu ban Giáo dục*: có nhiệm vụ thực hiện các hoạt động liên quan đến học tập của các thành viên; các kỹ năng phòng, tránh các nguy cơ gây mất an toàn cho trẻ em; hoạt động tập huấn nâng cao năng lực cho các thành viên Câu lạc bộ về kỹ năng sống, kỹ năng Đoàn, Đội...

- *Tiểu ban Văn - Thể - Mỹ*: có nhiệm vụ thực hiện các hoạt động văn hóa, văn nghệ, thể dục thể thao, vui chơi, giải trí của Câu lạc bộ; vận động nguồn lực và tổ chức các hoạt động tình nguyện, xã hội từ thiện; quản lý quỹ của Câu lạc bộ.

2.3. Thành viên

- Độ tuổi: Trẻ em từ 6 tuổi đến dưới 16 tuổi.

- Nhiệm vụ:

+ Chấp hành nội quy, quy chế của Câu lạc bộ. Tham gia đầy đủ các buổi sinh hoạt.

+ Tích cực tham gia sinh hoạt Câu lạc bộ và các hoạt động do Câu lạc bộ tổ chức.

+ Xây dựng tập thể Câu lạc bộ đoàn kết, gắn bó, giúp đỡ lẫn nhau.

+ Phát hiện các bạn trong và ngoài Câu lạc bộ và gặp khó khăn trong học tập, trong cuộc sống, kịp thời báo với Ban chủ nhiệm Câu lạc bộ giúp đỡ.

+ Tuyên truyền phát triển thành viên mới.

+ Số lượng thành viên Câu lạc bộ do Ban chủ nhiệm Câu lạc bộ thảo luận với các thành viên quyết định.

2.4. Ban tham vấn

Ban tham vấn là những người tình nguyện có uy tín, năng lực, hiểu biết luật pháp về trẻ em, công tác xã hội, tâm lý và có kinh nghiệm, kỹ năng làm việc với trẻ em. Ban tham vấn hướng dẫn, góp ý, cung cấp thông tin cho từng hoạt động cụ thể của Câu lạc bộ. Ban tham vấn với vai trò như một cộng sự của Ban chủ nhiệm Câu lạc bộ. Thành phần của Ban tham vấn có thể là cán bộ thuộc Ủy ban nhân dân cấp xã, ban, ngành, đoàn thể cấp xã như người làm công tác bảo vệ trẻ em, cán bộ Tư pháp, Công an, Giáo viên, Đoàn thanh niên, Hội phụ nữ với số lượng phù hợp với yêu cầu của từng Câu lạc bộ...

Nhiệm vụ của Ban tham vấn:

- Hướng dẫn và trợ giúp các nội dung sinh hoạt, quản lý trật tự, an toàn nơi tổ chức sinh hoạt, đồng thời hỗ trợ thường xuyên để duy trì có hiệu quả các buổi sinh hoạt của Câu lạc bộ...

- Giúp Ban chủ nhiệm Câu lạc bộ quản lý các vấn đề về tài chính và phát triển quỹ hoạt động của Câu lạc bộ.

Ban tham vấn cử ra 01 người là Trưởng ban (nên là người được giao làm công tác bảo vệ trẻ em cấp xã hoặc Bí thứ, Phó Bí thư Đoàn thanh niên xã), còn lại là thành viên Ban tham vấn (cũng có thể gọi là Ủy viên Ban tham vấn). Nhiệm vụ cụ thể của Trưởng ban hoặc các thành viên trong Ban tùy thuộc vào nội dung sinh hoạt và các công việc của Câu lạc bộ. Người chịu trách nhiệm phân công công việc trong Ban tham vấn là Trưởng ban.

3. Phạm vi hoạt động

Tùy theo tình hình, điều kiện của địa phương, Câu lạc bộ quyền trẻ em được thành lập ở cấp xã hoặc cộng đồng (thôn, tổ, ấp) hoặc trong trường học.

4. Nguyên tắc hoạt động

- Tất cả các hoạt động đều phục vụ lợi ích tốt nhất của trẻ em;
- Mọi hoạt động và các quyết định đều dựa trên ý kiến của các thành viên Câu lạc bộ;
- Hoạt động phải phù hợp với các quy định của pháp luật về trẻ em hiện hành;
- Tổ chức sinh hoạt bảo đảm an toàn, dân chủ, công khai, minh bạch;
- Mọi khó khăn, vướng mắc hay bất đồng phải được tháo gỡ kịp thời và thấu đáo, bảo đảm hài hòa lợi ích của các thành viên cũng như sự vận hành tốt của Câu lạc bộ.

5. Môi quan hệ giữa Câu lạc bộ quyền trẻ em với các cơ quan, tổ chức, cơ sở giáo dục, cộng đồng dân cư

5.1. Ủy ban nhân dân cấp xã

Ủy ban nhân dân cấp xã là cơ quan quản lý việc thành lập và tổ chức hoạt động của Câu lạc bộ quyền trẻ em. Là cơ quan chủ quản của các câu lạc bộ cấp xã, thôn, ấp trên địa bàn xã.

5.2. Nhà trường

Đối với các câu lạc bộ thành lập trong nhà trường thì Hiệu trưởng ra

quyết định thành lập Câu lạc bộ. Nhà trường có trách nhiệm phân công cán bộ Đoàn, Đội hoặc giáo viên quản lý Câu lạc bộ.

Bố trí kinh phí, địa điểm sinh hoạt Câu lạc bộ, cơ sở vật chất, bảo đảm để tổ chức các buổi sinh hoạt. Tạo điều kiện để trẻ em trong và ngoài trường học tham gia Câu lạc bộ.

Theo dõi các buổi sinh hoạt để nắm bắt tình hình của Câu lạc bộ. Hỗ trợ kịp thời cho Ban chủ nhiệm tổ chức các buổi sinh hoạt hấp dẫn, vui vẻ, thu hút được nhiều trẻ em tham gia, bảo đảm mục tiêu đề ra.

5.3. Thôn, tổ, ấp

Đối với các câu lạc bộ thành lập tại cộng đồng (thôn, tổ, ấp), Trưởng thôn, tổ, ấp phối hợp với nhân viên công tác xã hội hoặc cộng tác viên bảo vệ trẻ em tham mưu Ủy ban nhân dân cấp xã ra quyết định thành lập Câu lạc bộ của thôn, tổ, ấp. Trưởng thôn, tổ, ấp bố trí địa điểm, cơ sở vật chất cho Câu lạc bộ hoạt động.

Trưởng thôn, tổ, ấp hoặc nhân viên công tác xã hội, cộng tác viên bảo vệ trẻ em hỗ trợ, định hướng, tham vấn cho Ban chủ nhiệm tổ chức các buổi sinh hoạt thu hút trẻ em tham gia, bảo đảm mục tiêu đề ra.

PHẦN 3

THÀNH LẬP VÀ TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG CÂU LẠC BỘ QUYỀN TRẺ EM

1. Lựa chọn địa bàn và nhóm trẻ em

1.1. Tiêu chí chọn địa bàn

- Có sự quan tâm, ủng hộ và cam kết hỗ trợ huy động nguồn lực thực hiện mô hình của lãnh đạo chính quyền địa phương; đội ngũ cán bộ ổn định, có năng lực, nhiệt tình, tâm huyết, có khả năng đáp ứng các hoạt động về trẻ em; có sự ủng hộ nhiệt tình của lãnh đạo thôn, tổ, ấp, trường;

- Có nhiều trẻ em có khả năng thực hiện tốt quyền tham gia của trẻ em (đảm bảo sự tham gia của trẻ em trong gia đình, trong nhà trường và cơ sở giáo dục khác; đảm bảo để trẻ em tham gia vào các vấn đề về trẻ em...); có số lượng trẻ em muốn tham gia từ 10 trẻ em trở lên;

- Có địa điểm sinh hoạt thuận lợi. Khoảng cách đi lại của trẻ em đến các địa điểm sinh hoạt không quá xa và đường đi lại không khó khăn, nguy hiểm.

1.2. Tiêu chí lựa chọn trẻ em

- + Tự nguyện tham gia;
- + Được cha, mẹ, người chăm sóc trẻ em đồng ý;
- + Có tinh thần trách nhiệm với tập thể, nhóm bạn;
- + Tự tin, có mong muốn làm việc nhóm;
- + Bảo đảm cơ cấu các độ tuổi tham gia khác nhau để bảo đảm tính kế thừa khi trẻ em tham gia và rời khỏi Câu lạc bộ.

2. Trình thành lập Câu lạc bộ quyền trẻ em

2.1. Xây dựng và trình duyệt kế hoạch thành lập Câu lạc bộ

Bước 1: Xây dựng kế hoạch thành lập Câu lạc bộ.

Công chức Văn hóa - xã hội phụ trách công tác Lao động - Thương binh và Xã hội hoặc người được giao làm công tác bảo vệ trẻ em cấp xã

hoặc giáo viên nhà trường (gọi chung là người hướng dẫn Câu lạc bộ) hướng dẫn nhóm trẻ em xây dựng kế hoạch thành lập Câu lạc bộ.

Bước 2: Tổ chức cuộc họp thảo luận góp ý kế hoạch thành lập Câu lạc bộ.

a) Thành phần tham gia:

- Trẻ em;
- Người hướng dẫn Câu lạc bộ;
- Các đại biểu khác.

b) Thời gian tổ chức: Khoảng 2 giờ

c) Địa điểm: Tùy theo điều kiện của địa phương, có thể ở nhà sinh hoạt cộng đồng, trong nhà trường.

d) Tổ chức thảo luận nhóm

** Chuẩn bị*

- Người hướng dẫn Câu lạc bộ phối hợp với nhóm trẻ em nòng cốt tổ chức khởi động, làm quen, ổn định tổ chức.

- Nêu rõ mục đích, nội dung, hình thức thảo luận, thời gian thảo luận, kết quả dự kiến của buổi thảo luận. Phân công công việc cho những người có nhiệm vụ trong buổi thảo luận.

- Ghi chép đầy đủ ý kiến góp ý của trẻ em để cuộc thảo luận đạt kết quả tốt hơn.

- Kiểm tra các nội dung đã chuẩn bị để thảo luận.

** Thảo luận*

- Nội dung thảo luận: người hướng dẫn Câu lạc bộ chuẩn bị sẵn các nội dung để các nhóm thảo luận gồm:

+ Số lượng trẻ em tham gia?

+ Thời gian sinh hoạt: buổi/tuần/tháng?

+ Cơ cấu tổ chức của Câu lạc bộ: Ban Chủ nhiệm, số lượng và tên các tiểu ban của Câu lạc bộ?

+ Tiêu chí lựa chọn Ban chủ nhiệm, các trưởng, phó tiểu ban?

+ Các nội dung sinh hoạt Câu lạc bộ?

+ Các câu hỏi khác (nếu cần thiết)?

- Hình thức thảo luận:

+ Chia nhóm để thảo luận: Chia tối đa làm 4 nhóm, mỗi nhóm có 01 tình nguyện viên phụ trách và hỗ trợ trẻ em thảo luận nhóm.

+ Các nhóm đặt tên nhóm, cử trưởng nhóm, thư ký và người đại diện lên trình bày kết quả thảo luận của nhóm mình.

+ Người hướng dẫn Câu lạc bộ tổng hợp ý kiến của các nhóm bao gồm cả ý kiến giống và khác nhau (chia làm 2 cột).

+ Hỏi trẻ em về các ý kiến khác nhau, để trẻ em giải thích sau đó tổng hợp lại. Người hướng dẫn Câu lạc bộ đưa ra ý kiến cuối cùng dựa trên ý kiến được tổng hợp của trẻ em và ý kiến nhận xét của mình. Tiếp tục tương tự với các nội dung thảo luận khác.

** Kết thúc thảo luận:*

- Động viên và cảm ơn trẻ em đã nỗ lực làm việc để có một kết quả như mong đợi của cuộc thảo luận.

- Thống nhất tên gọi của Câu lạc bộ dự định thành lập.

- Kết thúc thảo luận.

Bước 3: Trình duyệt kế hoạch thành lập Câu lạc bộ quyền trẻ em (từ trình theo mẫu số 1).

Sau khi xây dựng và tổ chức thảo luận góp ý hoàn thiện kế hoạch, người hướng dẫn Câu lạc bộ trình Chủ tịch Ủy ban nhân dân cấp xã hoặc Hiệu trưởng nhà trường duyệt kế hoạch và các quyết định thành lập Câu lạc bộ quyền trẻ em.

2.2. Quyết định thành lập Câu lạc bộ

Chủ tịch Ủy ban Nhân dân cấp xã hoặc Hiệu trưởng nhà trường ra quyết định thành lập Câu lạc bộ (theo mẫu số 2), Ban chủ nhiệm và quy chế

hoạt động của Câu lạc bộ. Quyết định thành lập được lập thành 03 bản: 01 bản Ủy ban Nhân dân xã lưu, 01 bản Câu lạc bộ lưu và 01 bản gửi đơn vị tài trợ (nếu có). Quyết định thành lập Câu lạc bộ phải được thông báo trên loa phát thanh xã, nhà trường và các hội nghị địa phương để người dân biết về một tổ chức của trẻ em mới được thành lập tại địa phương, đồng thời thu hút thêm trẻ em và những người quan tâm ủng hộ trẻ em tham gia.

3. Bầu Ban chủ nhiệm và các tiểu ban

Người hướng dẫn Câu lạc bộ tiến hành họp với trẻ em và tổ chức bầu Ban chủ nhiệm và các tiểu ban. Ban chủ nhiệm từ 3 đến 5 trẻ em. Nếu Câu lạc bộ thành lập các tiểu ban thì Ban chủ nhiệm nên có 05 thành viên, trong đó ngoài Chủ nhiệm, Phó Chủ nhiệm Câu lạc bộ, 3 ủy viên còn lại phụ trách 3 tiểu ban: Truyền thông, Giáo dục (học tập), Văn - Thể - Mỹ. Ban Chủ nhiệm và các trưởng, phó tiểu ban cũng có thể gọi là nhóm trẻ em nòng cốt. Quyết định công nhận Ban chủ nhiệm và các tiểu ban có thể ban hành cùng với quyết định thành lập Câu lạc bộ.

Tiêu chí bầu chọn Ban chủ nhiệm:

Ngoài các tiêu chí của thành viên tham gia Câu lạc bộ nêu tại mục 1.2, trẻ em tham gia Ban chủ nhiệm Câu lạc bộ cần có thêm các tiêu chí sau:

- Tuổi từ 11 đến dưới 16 tuổi;
- Có hiểu biết về quyền và bổn phận của trẻ em;
- Tự tin nói trước đám đông, có khả năng diễn thuyết, dẫn chương trình;
- Có năng lực và kinh nghiệm tham gia vào các hoạt động tập thể;
- Nhiệt tình, có uy tín với các bạn khác, gần gũi, hoà đồng.

4. Lễ ra mắt Câu lạc bộ quyền trẻ em

Sau khi có quyết định của Chủ tịch Ủy ban nhân dân cấp xã hoặc Hiệu trưởng nhà trường về việc thành lập Câu lạc bộ và công nhận Ban chủ nhiệm, trưởng, phó trưởng các tiểu ban, Ban chủ nhiệm Câu lạc bộ lập kế hoạch tổ chức Lễ ra mắt Câu lạc bộ. Buổi Lễ ra mắt có thể lồng ghép một

số nội dung sinh hoạt của Câu lạc bộ để những người đến dự biết hình thức sinh hoạt và ý nghĩa của việc thành lập Câu lạc bộ. Lễ ra mắt sẽ trọng thể hơn nếu được tổ chức lồng ghép với các sự kiện của địa phương như nhân dịp 1/6, Trung thu, khai giảng năm học mới.

4.1. Lập kế hoạch tổ chức Lễ ra mắt

Ban chủ nhiệm Câu lạc bộ lập kế hoạch gồm: thời gian, địa điểm, thành phần, nội dung hoạt động trước, trong và sau buổi lễ và người chịu trách nhiệm thực hiện hoặc hỗ trợ để đảm bảo tính an toàn, ấn tượng.

4.2. Tổ chức Lễ ra mắt

- Ổn định tổ chức
- Chương trình văn nghệ: do tiểu ban Văn - Thể - Mỹ lựa chọn 2-3 tiết mục văn nghệ đã được luyện tập để biểu diễn.
- Tuyên bố lý do, giới thiệu đại biểu
- Công bố Quyết định của Chủ tịch Ủy ban nhân dân cấp xã hoặc Hiệu trưởng nhà trường về việc thành lập Câu lạc bộ;
- Ra mắt Câu lạc bộ: Ban chủ nhiệm, các tiểu ban (nếu có); các thành viên Câu lạc bộ và người hướng dẫn Câu lạc bộ;
- Đại diện trẻ em phát biểu ý kiến;
- Đại diện đơn vị quản lý phát biểu ý kiến;
- Tổ chức liên hoan, trò chơi... cho trẻ em trong Câu lạc bộ;
- Kết thúc buổi Lễ ra mắt.

5. Xây dựng quy chế của Câu lạc bộ

5.1. Quy chế về tổ chức sinh hoạt Câu lạc bộ

Ban chủ nhiệm chủ trì cùng với các thành viên Câu lạc bộ, có sự tham gia của người hướng dẫn Câu lạc bộ thảo luận và thống nhất quy chế của Câu lạc bộ gồm một số nội dung sau:

- Quy định về vai trò, nhiệm vụ của Ban chủ nhiệm, các tiểu ban và các thành viên tham gia Câu lạc bộ;

- Quy định về tổ chức sinh hoạt Câu lạc bộ và các tiểu ban (nếu có): thời gian, thời lượng, địa điểm....;

- Cung cố và kiện toàn Ban chủ nhiệm, các tiểu ban, thành viên (khi có sự thay đổi);

- Quy định về kinh phí hoạt động của Câu lạc bộ: định mức chi, thu; phương pháp vận động gây quỹ, quản lý quỹ của Câu lạc bộ.

- Các nội quy, quy định này có thể sửa đổi và bổ sung trong suốt quá trình hoạt động của Câu lạc bộ.

6. Tập huấn nâng cao năng lực cho trẻ em tham gia Câu lạc bộ quyền trẻ em

Người hướng dẫn Câu lạc bộ xây dựng kế hoạch tập huấn cho các thành viên Ban chủ nhiệm và nhóm trẻ em nòng cốt nhằm nâng cao năng lực và kiến thức, kỹ năng về vận hành và sinh hoạt Câu lạc bộ.

Nội dung tập huấn gồm: Kỹ năng quản lý, điều hành, kỹ năng lập kế hoạch hoạt động, kỹ năng sinh hoạt nhóm và tổ chức sinh hoạt tại Câu lạc bộ, các chủ đề sinh hoạt tại Câu lạc bộ như quyền trẻ em, các kỹ năng, phòng, chống tai nạn, thương tích, phòng, chống bạo lực, xâm hại trẻ em...

7. Xây dựng và thực hiện kế hoạch hoạt động Câu lạc bộ

7.1. Xây dựng kế hoạch

a) Nội dung kế hoạch

- *Mục tiêu:* Đặt ra các mục tiêu cần đạt được của các hoạt động, các thành viên và chất lượng hoạt động của Câu lạc bộ.

- *Thành phần:* Câu lạc bộ được tổ chức với các thành phần tham gia gồm: Ban chủ nhiệm, các thành viên Câu lạc bộ, người hướng dẫn Câu lạc bộ.

Thành viên của Câu lạc bộ sẽ được Ban chủ nhiệm phân công các công việc cần thiết để hỗ trợ tổ chức sinh hoạt được tốt hơn.

- Thời gian:

Thời gian tổ chức sinh hoạt có thể vào các ngày cuối tuần để không ảnh hưởng tới thời gian học tập và thời gian phụ giúp công việc gia đình của trẻ em.

Mỗi tháng Câu lạc bộ bố trí sinh hoạt ít nhất 01 lần. Nên đăng ký sinh hoạt vào dịp nghỉ hè. Nên ấn định thời gian sinh hoạt định kỳ phù hợp theo cách: vào thời gian của ngày thứ mấy, tuần thứ mấy trong tháng để trẻ em tự lên lịch làm việc của mình trong một tháng và để tạo thói quen sinh hoạt định kỳ cho trẻ em. Ngoài số lần sinh hoạt theo quy định, Ban chủ nhiệm và các thành viên Câu lạc bộ có thể xem xét để bố trí sinh hoạt thêm nếu thấy cần thiết.

Thời gian tổ chức sinh hoạt diễn ra trong một buổi không quá 3 giờ bao gồm cả thời gian nghỉ giải lao. Thời gian sinh hoạt được gọi là phù hợp phụ thuộc vào các yếu tố sau:

+ Nội dung sinh hoạt dài hay ngắn, hấp dẫn hay thiếu hấp dẫn;

- + Địa điểm tổ chức gần nhà hay xa nhà trẻ em;
- + Tổ chức ban ngày hay buổi tối;
- + Thời tiết: thuận lợi, tránh thời gian nóng bức, quá lạnh, mưa to, dự báo có bão, lũ, thiên tai.

+ Điều kiện và khả năng tổ chức của Ban chủ nhiệm được phát hiện qua quan sát thấy các bạn mệt mỏi, không có hứng thú tham gia, bỏ về nhiều; không có dụng cụ phụ trợ trong quá trình tổ chức, không quản lý được các thành viên tham gia...

- Địa điểm:

Cần chọn địa điểm tổ chức sao cho phù hợp nhất với việc đi lại của đa số trẻ em tới dự sinh hoạt. Những nơi lý tưởng có thể trở thành địa điểm sinh hoạt của trẻ em như nhà văn hóa thôn, trường học, hội trường hoặc nhà văn hóa xã, sân đình, sân chùa hoặc các địa điểm sinh hoạt cộng đồng của thôn, ấp.

Địa điểm sinh hoạt của Câu lạc bộ có thể được linh động theo chủ đề sinh hoạt hoặc có sự đồng ý cho mượn địa điểm của chính quyền địa phương, của nhà trường.

Ví dụ: Chủ đề sinh hoạt là “Vui khỏe” với nội dung đá bóng giao hữu giữa các thôn. Ban chủ nhiệm có thể chọn địa điểm sinh hoạt tại một sân bóng, một bãi đất rộng hoặc có thể ngay trên cánh đồng sau mùa gặt.

Mặc dù các địa điểm tổ chức sinh hoạt cho trẻ em có thể linh hoạt nhưng cần đảm bảo các yếu tố phòng ngừa để tránh những rủi ro mất an toàn cho trẻ em hoặc các vấn đề bất lợi khác tác động tới buổi sinh hoạt hoặc tác động tới trẻ em.

Để Câu lạc bộ có tính ổn định, bền vững và tạo ra những nét đặc trưng riêng, cần thiết có một địa điểm tương đối cố định và thường xuyên. Địa điểm này cần được Ủy ban nhân dân cấp xã can thiệp và hỗ trợ cho Câu lạc bộ. Mặt khác địa điểm có thể gắn biển hiệu tên “Câu lạc bộ quyền trẻ em”

(theo mẫu số 9) để người dân địa phương biết và quan tâm nhiều hơn tới hoạt động của trẻ em. Biển hiệu “Câu lạc bộ quyền trẻ em” phải được gắn tại nơi sinh hoạt đường xuyên nhất, gắn tại vị trí dễ quan sát nhất và được giữ gìn sạch sẽ.

- *Nội dung hoạt động:*

Mỗi kế hoạch hoạt động của Câu lạc bộ có nội dung khác nhau tùy thuộc vào chủ đề sinh hoạt của từng hoạt động.

Nội dung Câu lạc bộ là toàn bộ các kiến thức, kỹ năng mà Câu lạc bộ muốn chuyển tải tới các thành viên tham gia sinh hoạt. Nội dung được chuyển tải thông qua các hình thức sinh hoạt để cung cấp thông tin, kỹ năng cần thiết cho các thành viên.

Chủ đề sinh hoạt là nội dung được tóm tắt và cô đọng lại nhưng có đủ ý bao hàm các phần nội dung mà Câu lạc bộ muốn chuyển tải. Chủ đề sinh hoạt có thể là một vấn đề hoặc một hiện tượng nào đó đang được nhiều người quan tâm.

Có rất nhiều nội dung sinh hoạt mà Câu lạc bộ có thể khai thác để làm chủ đề cho các buổi sinh hoạt của mình. Trước khi tổ chức, Ban chủ nhiệm cần thảo luận và đưa ra các mục đích, yêu cầu, kết quả dự tính của buổi sinh hoạt, từ đó lựa chọn chủ đề thích hợp làm điểm nhấn bao quát cho nội dung sinh hoạt. Mỗi nội dung sinh hoạt có một chủ đề riêng, chủ đề phải ngắn gọn, xúc tích, dễ hiểu và thật gần gũi với trẻ em. Ngoài ra, một buổi sinh hoạt muốn có nội dung sinh hoạt phong phú trước hết phải có một chủ đề sinh hoạt hấp dẫn thu hút trẻ em.

Các chủ đề sinh hoạt phụ thuộc vào sự chọn lựa của trẻ em, tính cấp thiết của việc cần đưa ra một chủ đề để sinh hoạt (để tuyên truyền, để giáo dục), như sự tham gia của trẻ em, bạo lực học đường, xâm hại trẻ em, an toàn trên môi trường mạng... Các chủ đề sinh hoạt không chỉ là cơ sở giúp trẻ em làm nhiệm vụ tuyên truyền, giáo dục mà còn là một thông điệp gửi tới các cơ quan có chức năng về các hiện tượng, vấn đề mà trẻ em phát hiện ra.

Qua mỗi chủ đề sinh hoạt trẻ em sẽ được cung cấp các kiến thức, kỹ năng cần thiết để phát huy các điểm mạnh, hạn chế các điểm còn thiếu sót hoặc được trang bị các giải pháp để phòng tránh các nguy cơ mà trẻ em sẽ đối mặt.

- Hình thức sinh hoạt:

Trong quá trình tổ chức sinh hoạt câu lạc bộ, để các thành viên tham gia lĩnh hội được nhiều kiến thức, kỹ năng thì các hình thức tổ chức sinh hoạt cần phong phú, sinh động, hấp dẫn người tham gia như: thảo luận nhóm, kịch tương tác, kể chuyện...

- Kết quả đầu ra:

+ Sau mỗi buổi sinh hoạt, các thành viên Câu lạc bộ nắm được các kiến thức, thông điệp, kỹ năng mà mục tiêu của buổi sinh hoạt đặt ra.

+ Có bảng phân công mỗi thành viên/nhóm thành viên Câu lạc bộ thực hiện các hợp đồng của Câu lạc bộ.

- *Nguồn lực thực hiện:*

+ Đơn vị bảo trợ:

Kinh phí do Ủy ban nhân dân cấp xã hoặc nhà trường chịu trách nhiệm và đầu tư để:

* Mua sắm trang thiết bị ban đầu (nếu có địa điểm ổn định) như bàn, ghế, tranh, ảnh, các dụng cụ thiết yếu cho việc tổ chức thành lập Câu lạc bộ. Mua sắm lần đầu khi thành lập Câu lạc bộ và bổ sung hằng năm.

* Sinh hoạt định kỳ theo tháng của Câu lạc bộ.

* Các chi phí khác để hỗ trợ các thành viên trong Câu lạc bộ.

+ Lập quỹ Câu lạc bộ từ “Kế hoạch nhỏ”.

Các thành viên tham gia sinh hoạt Câu lạc bộ có thể gây dựng thêm kinh phí để nâng cao chất lượng sinh hoạt Câu lạc bộ bằng cách tự tổ chức phong trào “Kế hoạch nhỏ”. Kế hoạch nhỏ được hiểu là các hoạt động gây quỹ nhỏ lẻ tại địa phương như lao động công ích, đóng góp giấy vụn bán gây quỹ...

Lưu ý khi tổ chức phong trào kế hoạch nhỏ:

* Phải được sự đồng ý của đơn vị quản lý Câu lạc bộ;

* Phải được sự đồng ý của gia đình trẻ em;

* Các hoạt động gây quỹ phù hợp với từng lứa tuổi của người tham gia.

Hình thức sử dụng khoản kinh phí này được áp dụng theo các quy định trên của nguồn kinh phí đơn vị bảo trợ hoặc có sự thống nhất mục chi của Câu lạc bộ trước khi tổ chức phong trào đó.

+ Các đơn vị tài trợ:

Câu lạc bộ quyền trẻ em có thể tự lập kế hoạch vận động tài trợ trình và xin phê duyệt của đơn vị quản lý của Câu lạc bộ. Các danh mục được tài trợ phải tuân thủ các nguyên tắc về tài chính và được quản lý, giám sát bởi đơn vị quản lý và đơn vị tài trợ.

Đơn vị hoặc cá nhân quản lý Câu lạc bộ chịu trách nhiệm trước pháp luật và đơn vị tài trợ về tài chính và các danh mục hoạt động được tài trợ.

** Nguyên tắc sử dụng kinh phí:*

Ngoài các nguyên tắc riêng của các nguồn tài chính nói trên thì kinh phí phải được sử dụng cho các hoạt động của Câu lạc bộ, nhằm mục đích duy trì hoạt động của Câu lạc bộ. Không sử dụng kinh phí của Câu lạc bộ vào bất kỳ mục đích nào làm lợi cho cá nhân, tập thể của tổ chức, đơn vị khác.

Nguyên tắc sử dụng kinh phí của Câu lạc bộ quyền trẻ em phải tuân thủ các quy định của pháp luật về tài chính.

b) Nội dung hoạt động của Câu lạc bộ gồm các hoạt động:

+ Tập huấn nâng cao năng lực cho nhóm trẻ em nòng cốt và các thành viên Câu lạc bộ gồm kỹ năng quản lý, điều hành, kỹ năng sinh hoạt nhóm và tổ chức sinh hoạt tại Câu lạc bộ;

+ Truyền thông vận động cộng đồng thực hiện luật pháp, chính sách, chương trình, mục tiêu cụ thể về trẻ em;

+ Tổ chức sinh hoạt thường xuyên theo các chủ đề;

+ Giao lưu với các tổ chức, nhóm trẻ em khác;

+ Vận động nguồn lực.

7.2. Tổ chức thực hiện kế hoạch

- Tổ chức thực hiện các hoạt động theo kế hoạch đã xây dựng và thống nhất trong Câu lạc bộ;

- Bảo đảm duy trì hoạt động liên tục cho Câu lạc bộ;

- Điều chỉnh kế hoạch (nếu có).

7.3. Theo dõi, đánh giá kết quả hoạt động

a) Các chỉ số theo dõi đánh giá

- Số lượng Câu lạc bộ được thành lập, tổ chức hoạt động tại cộng đồng và nhà trường;

- Số lượng trẻ em tham gia Câu lạc bộ;
- Số phương tiện, vật liệu, nguồn kinh phí được vận động và sử dụng.

b) Hướng dẫn theo dõi, đánh giá

- Ghi nhật ký

Ban chủ nhiệm ghi nhật ký sinh hoạt Câu lạc bộ vào sổ nhật ký sinh hoạt là hình thức ghi chép lại các nội dung, thông tin cần thiết về buổi sinh hoạt đã được tổ chức (*theo mẫu số 6*);

Ghi chép sổ còn là hình thức để báo cáo lại hoạt động với đơn vị quản lý Câu lạc bộ và đơn vị tài trợ (nếu có);

- Đánh giá hoạt động sinh hoạt của Câu lạc bộ

Tổ chức các cuộc họp rút kinh nghiệm hoặc rà soát lại các hoạt động thông qua báo cáo của các tiểu ban;

Chia sẻ kinh nghiệm, thảo luận tìm chủ đề sinh hoạt;

Hàng năm tổ chức tổng kết, đánh giá các hoạt động của Câu lạc bộ và báo cáo cơ quan quản lý Câu lạc bộ. Người hướng dẫn Câu lạc bộ hỗ trợ Ban chủ nhiệm thực hiện hoạt động này.

PHẦN 4

MỘT SỐ KỸ NĂNG TỔ CHỨC SINH HOẠT CÂU LẠC BỘ QUYỀN TRẺ EM

1. Một số kỹ năng dành cho trẻ em tham gia Câu lạc bộ

1.1. Kỹ năng đặt câu hỏi

Kỹ năng đặt câu hỏi là một trong những kỹ năng quan trọng trong giao tiếp, “đặt câu hỏi đúng quan trọng hơn ngàn lần tìm câu trả lời đúng cho một câu hỏi sai”.

Khi bạn đặt câu hỏi, bạn ở thế “chủ động” do vậy, kỹ năng đặt câu hỏi là kỹ năng để dẫn dắt câu chuyện hay một cuộc đối thoại sao cho hiệu quả nhất.

Câu hỏi có thể được phân loại theo nhiều cách. Nếu theo cách đặt câu hỏi, có thể phân chia thành câu hỏi đóng và câu hỏi mở. Nếu phân chia theo cách trả lời, có thể chia thành câu hỏi trực tiếp và câu hỏi gián tiếp. Tùy từng ngữ cảnh, trong giao tiếp, cách thức đặt câu hỏi, loại câu hỏi cũng được vận dụng khác nhau.

Câu hỏi đóng: là những câu hỏi mà câu trả lời thường là “có”, “không”, tính chất của nó là xác nhận lại thông tin, chứ không có tính gợi mở. Câu hỏi đóng thường dùng với tính chất là câu mở đầu cho một đề tài nào đó. Chẳng hạn, câu hỏi đóng dùng để thăm dò, giúp bạn xác định nhanh được người đối diện có hứng thú, có quan tâm không đến điều bạn nói hay không. Qua cách trả lời của họ, bạn có thể tiếp tục hoặc dừng lại. Trên thực tế, không nên lạm dụng câu hỏi đóng liên tục, vì điều này sẽ khiến người đối diện nghĩ là bạn đang “hỏi cung” họ.

Câu hỏi mở: là dạng câu hỏi được dùng khi muốn nắm bắt thêm ý kiến riêng của người được hỏi, đào sâu thêm thông tin, khơi gợi người được hỏi nói về những điều mà bạn chưa biết, chưa rõ. Câu hỏi mở thường bắt đầu bằng từ để hỏi có dạng “vì sao, như thế nào, ở đâu, ý kiến của bạn về vấn đề đó...”. Câu hỏi mở là những câu hỏi không có câu trả lời cố định, chúng

kích thích suy nghĩ và mở ra những trao đổi hoặc tranh luận, người được hỏi không bị gò bó về câu trả lời.

Ví dụ về câu hỏi mở: Bạn hiểu điều này như thế nào? Theo bạn, bước tiếp theo có thể là gì? Tại sao vấn đề này lại quan trọng thế? Tại sao bạn nghĩ vậy? Bạn có thể cho một ví dụ không?

Câu hỏi mở cũng có thể ở dạng giả định (giúp thăm dò các khả năng và kiểm chứng các giả thuyết, giúp phát huy trí tưởng tượng)

Ví dụ: Điều gì sẽ xảy ra nếu...? Nếu..., bạn nghĩ sẽ thế nào? Nếu..., bạn đồng ý hay phản đối? Nếu điều đó xảy ra, nó có thể gây ra hậu quả gì? Tại sao?

Muốn có được những câu hỏi tốt, cần “lên kế hoạch” cho các câu hỏi. Câu hỏi tốt trước tiên phải có mục đích hỏi rõ ràng, xác định rõ thông tin nào bạn muốn biết, vấn đề nào bạn sẽ hỏi. Hỏi có thể để thúc đẩy người được hỏi tìm hiểu các lĩnh vực tư duy mới, thăm dò kiến thức, hoặc hỏi đơn thuần chỉ để trao đổi thông tin, kinh nghiệm.

Một câu hỏi hay luôn là câu hỏi mang tính sáng tạo, những câu hỏi này khuyến khích sự tư duy. Tùy thuộc vào hoàn cảnh và đối tượng được hỏi mà bạn nêu câu hỏi sao cho phù hợp.

Tránh đưa ra nhiều nội dung hỏi cùng một lúc khiến người được hỏi không biết bắt đầu trả lời từ đâu. Sau khi đặt một câu hỏi, cần chú ý tới thời gian chờ đợi, đủ để người trả lời suy nghĩ. Khi hỏi không nên ngắt lời người nói, mà hãy tập thái độ tôn trọng người nói như chính bạn đang nói vậy. Khi bạn thực sự lắng nghe, bạn sẽ khiến cho người khác tin tưởng ở bạn và họ sẽ sẵn sàng cùng bạn chia sẻ.

Kỹ năng đặt câu hỏi rất quan trọng, cần thiết trong sinh hoạt Câu lạc bộ, đặc biệt đối với người điều hành, Ban Chủ nhiệm Câu lạc bộ và các trưởng tiểu ban.

1.2. Kỹ năng giao tiếp

Kỹ năng giao tiếp có thể hiểu là khả năng bày tỏ ý kiến của bản thân theo hình thức nói, viết hoặc sử dụng ngôn ngữ hình thể phù hợp với hoàn cảnh và văn hóa, đồng thời biết lắng nghe, tôn trọng ý kiến người khác ngay cả khi bất đồng quan điểm. Bày tỏ ý kiến bao gồm cả bày tỏ về suy nghĩ, ý tưởng, nhu cầu, mong muốn và cảm xúc; đồng thời nhờ sự giúp đỡ và sự tư vấn cần thiết. Kỹ năng giao tiếp là nền tảng cần thiết cho nhiều kỹ năng khác như lắng nghe, thấu cảm, hợp tác, tìm kiếm sự giúp đỡ, giải quyết mâu thuẫn, kiểm soát cảm xúc...

Kỹ năng giao tiếp giúp bạn đánh giá tình huống giao tiếp và điều chỉnh cho phù hợp, hiệu quả, cởi mở bày tỏ suy nghĩ, cảm xúc nhưng không làm hại gây tổn thương cho người khác. Kỹ năng này giúp chúng ta có mối quan hệ tích cực với người khác, xây dựng mối quan hệ với bạn bè mới và đây là yếu tố rất quan trọng đối với niềm vui cuộc sống. Đồng thời kỹ năng này cũng giúp bạn kết thúc một mối quan hệ trong trường hợp cần thiết một cách tích cực.

Kỹ năng giao tiếp cũng có thể được thể hiện qua hình thức giao tiếp phi ngôn ngữ (thông qua ngôn ngữ hình thể: ánh mắt, nụ cười, cử chỉ,...)

Một số nguyên tắc giúp bạn có kỹ năng giao tiếp tốt hơn:

- Tránh những hiểu lầm trong giao tiếp.
- + Nói điều bạn nghĩ, sử dụng ngôn từ, câu chữ đơn giản, rõ ràng, dễ hiểu.
- + Nói điều bạn muốn, đưa ra yêu cầu, ý kiến, mong muốn của mình một cách rõ ràng và trực tiếp.
- + Nói điều bạn cảm nhận, nói ra những cảm giác mà bạn cảm nhận được kể cả hài lòng hay không hài lòng một cách hợp lý.
- Nói chậm rãi và dùng những câu nói thông dụng dễ hiểu để diễn đạt ý của mình.

1.3. Kỹ năng lắng nghe

Lắng nghe tích cực là một phần quan trọng của kỹ năng giao tiếp. Kỹ năng lắng nghe tích cực có quan hệ mật thiết với các kỹ năng giao tiếp, thương lượng, hợp tác, kiềm chế cảm xúc và giải quyết mâu thuẫn.

Bạn có kỹ năng lắng nghe tích cực là bạn biết thể hiện sự tập trung chú ý và thể hiện sự quan tâm lắng nghe ý kiến hoặc phân trình bày của người khác (bằng các cử chỉ, điệu bộ, ánh mắt, nét mặt, nụ cười), biết cho ý kiến phản hồi mà không vội đánh giá, đồng thời có đối đáp hợp lý trong quá trình giao tiếp. Bạn có kỹ năng lắng nghe tích cực thường được nhìn nhận là biết tôn trọng và quan tâm đến ý kiến của người khác, làm cho việc giao tiếp, thương lượng và hợp tác của họ hiệu quả hơn. Lắng nghe tích cực cũng góp phần giải quyết mâu thuẫn một cách hài hòa và xây dựng.

Muốn lắng nghe tốt phải tôn trọng những điểm khác nhau: Nếu bạn luôn tán đồng mọi thứ, thì đó sẽ là một mối quan hệ tẻ nhạt. Sự xung đột về ý kiến là một điều lành mạnh. Mặc dù bạn không đồng ý với ai đó về những vấn đề trong cuộc sống thì sự tôn trọng lẫn nhau sẽ động viên bạn tìm được hướng giải quyết tốt.

Muốn lắng nghe tốt nên gặp nhau ở điểm giữa: Thỏa hiệp là điều cốt yếu khi cần đàm phán cách thức giải quyết vấn đề trong bất cứ mối quan hệ nào. Một đôi tai biết lắng nghe và tôn trọng quan điểm của đối tác tình cảm sẽ giúp bạn giữ được cuộc nói chuyện với người ấy. Linh hoạt, mềm dẻo là yếu tố cần để giúp bạn tìm gặp nhau ở điểm giữa của lối đi tìm giải pháp.

Để cuộc nói chuyện đi đến kết quả như bạn mong muốn, bạn cần đặt mình vào tâm trạng và hoàn cảnh của người bạn đang nói chuyện để hiểu họ hơn. Lắng nghe giúp bạn hiểu được những điều họ nói và cả những điều họ không nói ra.

Một số nguyên tắc giúp bạn có kỹ năng lắng nghe:

- Lắng nghe chủ động và tập trung: Khi lắng nghe bạn hãy tập trung hết mức và nếu có thể hãy tạm dừng những công việc khác để tập trung vào câu

chuyện của người nói. Mắt và người hướng về phía người nói, sử dụng cả tiếng nói và cử chỉ như: gật đầu mỉm cười, biểu đạt cảm xúc qua gương mặt để thể hiện lắng nghe, dạ, vâng, ồ, à, nhắc lại nội dung, để khuyến khích người nói chuyện. Điều này sẽ khiến cho người nói thấy hào hứng bởi họ biết là bạn đang lắng nghe họ một cách tập trung. Khi người nói vừa dứt lời, đừng nên đáp lại ngay. Dừng lại một lúc trước khi nói giúp bạn hiểu người nói ở mức độ cao hơn. Không nên ngắt lời, đưa ra nhận xét hay bình phẩm khi họ đang nói.

- Lắng nghe tích cực: Khi lắng nghe hãy nghe 2 chiều của một vấn đề, nó sẽ giúp bạn thẩm định những thông tin bạn vừa nghe được và có những lời nói, ứng xử phù hợp. Nhiều người nhận xét về người khác thường chỉ biết nói điểm xấu, đây là điều tối kỵ trong giao tiếp khi phê bình, bình luận về một chủ đề nào đó. Việc bạn chỉ biết lắng nghe điểm xấu đồng nghĩa với việc bạn đưa cuộc giao tiếp thành một trận đấu nảy lửa.

- Kỹ năng đặt câu hỏi mở: Khi bạn đặt câu hỏi có nghĩa là bạn quan tâm đến vấn đề họ đang nói, bạn muốn tìm hiểu sâu hơn. Điều này khiến cho người nói cảm thấy được tôn trọng và thích thú bởi có người quan tâm đến câu chuyện mình đang nói. Bên cạnh đó, đặt câu hỏi cũng chính là hình thức mà bạn thẩm định thông tin xem có chính xác hay không. Nếu có bất kỳ khúc mắc nào, đừng ngại hỏi lại "Có phải ý bạn là...?". Nếu không chắc những gì mình đã nghe hãy lặp lại những lời đó để xác nhận với người nói, ví dụ "Bạn đã nói... như vậy có đúng không?".

- Hướng ứng người nói: Khi bạn muốn khuyến khích người nói tiếp tục, hãy tỏ ra rằng bạn vẫn đang rất chú tâm tới câu chuyện của họ chỉ bằng cách nói: "Vậy ý của bạn là..." hay "Để xem tôi có hiểu đúng ý bạn không..." Và lặp lại những gì bạn nghĩ là mình đã nghe. Đây cũng là một cách hướng người nói sang chủ đề mới mà ngay chính họ cũng không định nói đến.

- Cởi mở với người nói: Mặt đối mặt và nhìn họ. Đừng để vật gì tạo ra

khoảng cách giữa bạn và người nói. Nếu có thể, hãy bước ra khỏi bàn và đến bên cạnh họ. Cũng không nên khoanh tay trước ngực, hướng ra xa người nói, quay mặt đi chỗ khác, nhìn vào những thứ xung quanh trong phòng, hoặc liếc nhìn màn hình máy tính, điện thoại hay đọc sách, báo. Hãy thực sự chú tâm vào người nói.

- Diễn giải nội dung bạn muốn trình bày: Thường thì khi bạn không nắm vững một vấn đề, bạn sẽ chỉ chú tâm vào nói, nói và nói, thay vì phải diễn giải. Giải thích một cách chính xác có thể làm cho cả người nói và người nghe đều hiểu rõ vấn đề. Thật không dễ dàng khi phải suy đoán ý nghĩa ẩn sau những từ ngữ, lúc này diễn giải là rất cần thiết. Kỹ năng này có thể giúp mọi người mở rộng cuộc nói chuyện, có thể khám phá những gì mà bạn thực sự muốn diễn đạt.

Một số lưu ý nên tránh trong khi lắng nghe:

- Khi lắng nghe cần im lặng tuy nhiên bạn đừng quá im lặng mà hãy có những biểu hiện để hưởng ứng những gì người nói đang truyền đạt.

- Mắt nhìn đi nơi khác; khoanh tay gãi đầu, gãi mũi, đưa tay lên mặt, những hình ảnh phi ngôn từ này sẽ làm bạn mất điểm với người đang nói.

1.4. Kỹ năng tổng hợp

Đó là kỹ năng ghi chép, tóm lại những ý cơ bản. Có nhiều mức độ tổng hợp khác nhau tùy thuộc vào tính chất và yêu cầu của sự việc. Dạng tổng hợp đầy đủ là phải ghi lại một cách đầy đủ nhưng ngắn gọn toàn bộ các thông tin. Dạng tổng hợp đơn giản là chỉ ghi tóm tắt những điểm nhấn trọng tâm, trọng điểm và quan trọng nhất, những câu kết luận, những nội dung còn lại chỉ ghi dưới dạng đề cương, nêu tên các vấn đề.

Kỹ năng tổng hợp rất quan trọng, đặc biệt đối với những bạn điều hành, tham gia Ban Chủ nhiệm Câu lạc bộ hoặc bạn được phân công viết báo cáo. Sau mỗi buổi sinh hoạt, người điều hành cần tóm tắt, hệ thống lại những nội dung chính của buổi sinh hoạt đó, nhằm giúp cho các bạn tham gia Câu lạc

bộ những nội dung quan trọng cần nhớ, đồng thời chuẩn bị nội dung cho buổi sinh hoạt tiếp theo.

Kỹ năng tổng hợp có thể được thể hiện dưới dạng lời nói (phát biểu) hoặc văn bản (báo cáo). Thực hiện tốt kỹ năng tổng hợp cũng giúp cho kỹ năng viết báo cáo được tốt hơn.

Một số điểm cần chú ý để có kỹ năng tổng hợp tốt hơn:

- Xác định những từ khóa quan trọng quyết định đến nội dung cần tổng hợp;
- Cần diễn đạt chính xác nội dung cần tổng hợp;
- Dùng từ ngữ đơn giản, rõ ràng;
- Khi tổng hợp cần phải đưa ra các con số, những bằng chứng cụ thể để chứng minh, chứ không chỉ bằng lời nói trừu tượng, định tính.

1.5. Kỹ năng hợp tác, làm việc nhóm

Kỹ năng hợp tác, làm việc nhóm là khả năng cá nhân biết chia sẻ trách nhiệm, biết cam kết và cùng làm việc một cách có hiệu quả với những thành viên khác trong nhóm. Kỹ năng hợp tác giúp cá nhân sống hài hòa và tránh xung đột trong quan hệ với người khác. Mỗi người đều có những điểm mạnh và hạn chế riêng. Sự hợp tác trong công việc giúp mọi người hỗ trợ, bổ sung cho nhau, tạo nên sức mạnh trí tuệ, tinh thần và thể chất, vượt qua khó khăn, đem lại chất lượng và hiệu quả cao hơn cho công việc chung.

Để có được sự hợp tác hiệu quả, bạn cần vận dụng tốt nhiều kỹ năng sống khác như: tự nhận thức bản thân, xác định giá trị, giao tiếp, đảm nhận trách nhiệm, ra quyết định, giải quyết mâu thuẫn, ứng phó với căng thẳng.

Một số nguyên tắc giúp bạn hợp tác tốt hơn:

- Tôn trọng mục đích, mục tiêu hoạt động chung của nhóm; tôn trọng những quyết định chung, những điều đã cam kết;
- Giao tiếp hiệu quả, tôn trọng, đoàn kết và cảm thông, chia sẻ với các thành viên khác trong nhóm;

- Tự tin bày tỏ ý kiến, tham gia xây dựng kế hoạch hoạt động của nhóm; lắng nghe, xem xét các ý kiến, quan điểm của mọi người trong nhóm;
- Nỗ lực phát huy năng lực, sở trường của bản thân để hoàn thành tốt nhiệm vụ đã được phân công; hỗ trợ, giúp đỡ các thành viên khác trong quá trình hoạt động;
- Sẵn sàng cùng nhóm vượt qua những khó khăn, vướng mắc để hoàn thành mục đích, mục tiêu đã đề ra;
- Có trách nhiệm về những thành công hay thất bại của cá nhân của nhóm, về những sản phẩm do nhóm tạo ra.

1.6. Kỹ năng quản lý cảm xúc

Cảm xúc đơn giản là những gì hình thành từ trạng thái cơ thể (tư thế, ánh mắt, cử chỉ tay chân, hành động...) và suy nghĩ (hình ảnh, từ ngữ) của bản thân. Cơ thể và suy nghĩ tạo ra cảm xúc và ngược lại cảm xúc lại tác động ngược trở lại cơ thể và suy nghĩ của chúng ta (cơ chế hai chiều). Làm chủ được cảm xúc nghĩa là chúng ta có khả năng nhận diện, theo dõi, phân biệt được cảm xúc của mình (và cao hơn là của người khác) từ những tín hiệu cơ thể và suy nghĩ. Làm được điều này những quyết định hành vi của chúng ta được cân nhắc và không mắc phải những sai lầm đáng tiếc.

Khi có những cảm xúc tốt, chúng ta sẽ có những tương tác tích cực và ngược lại, những cảm xúc không tốt sẽ hướng chúng ta đến những hành động tiêu cực. Một nghiên cứu đã chỉ ra rằng nếu chỉ số IQ (chỉ số về trí tuệ) chiếm 25% trong sự thành đạt thì chỉ số EQ (chỉ số về cảm xúc) lại chiếm đến 75% sự thành đạt và hạnh phúc của một con người.

Muốn điều khiển, kiểm soát được cảm xúc tiêu cực, chúng ta không nên phản ứng vội vàng; cần có thời gian nhất định để bình tĩnh nhận định lại tình hình; hít thở sâu; hạ thấp giọng khi nói - nên bắt đầu bằng câu: “Tôi cảm thấy...”, “Tôi nghĩ là...”; thay đổi trọng tâm chú ý sang việc khác. Để tránh những cảm xúc tiêu cực, chúng ta nên thường xuyên nuôi dưỡng cảm xúc tích cực, bằng cách thấp sáng những điều tốt đẹp, chú ý những ưu điểm,

mặt tốt của vấn đề và những người xung quanh; kết nối tình thân với những người lạc quan, yêu đời; sống không vụ lợi; hãy cư xử với người khác như những gì bạn mong muốn ở họ.

Kỹ năng giúp bạn làm chủ cảm xúc:

- Điều chỉnh trạng thái cơ thể: khi cơ thể ở trạng thái tích cực bạn sẽ có những cảm xúc tích cực, ngược lại khi cơ thể ở trạng thái tiêu cực, cảm xúc sẽ tiêu cực. Ví dụ, khi bạn tức giận, cơ thể bạn sẽ có cảm giác nóng bừng, tim đập nhanh hơn, tay nắm chặt,... và lúc đó nếu không điều chỉnh lại kịp thời bạn sẽ có thể sẽ “trút giận”. Giải pháp lúc này là bạn phải điều chỉnh cơ thể ngay lập tức, hãy buông lỏng cơ thể, thả lỏng tay chân, hít thở thật sâu và đều. Đảm bảo chỉ trong tích tắc bạn sẽ giảm bớt được sự ức chế của mình. Để làm được như vậy cần phải có thời gian để rèn luyện và rút ra kinh nghiệm. Ví dụ, mỗi lần như vậy, bạn tự phạt mình một điều gì đó như tự đánh vào tay hay tự mắng mình “đồ dở hơi” chẳng hạn, đừng nghĩ đó là những trò tự làm khổ mình, so với những hậu quả có thể gây ra khi mất bình tĩnh thì nó chẳng là gì cả.

- Điều chỉnh suy nghĩ: Hãy nhìn người đang có mâu thuẫn với mình bằng con mắt nhân ái hơn. Tất nhiên khi nghĩ về một “kẻ đáng ghét” bạn thường nghĩ ngay đến những điều tiêu cực, nhưng hãy thử nghĩ xem họ đã từng giúp đỡ bạn trước đây chưa? Hoặc không giúp bạn thì cũng đã giúp người xung quanh ta chẳng hạn. Chắc chắn khi những hình ảnh tích cực này xuất hiện, bạn sẽ có con mắt nhìn nhẹ nhàng hơn về “kẻ đáng ghét” của bạn. Có thể cảm xúc với đối phương không từ ghét thành yêu, nhưng có thể là sự tôn trọng nhau hơn, thiện cảm với nhau hơn.

1.7. Kỹ năng ra quyết định và giải quyết vấn đề

Ra quyết định là một trong những kỹ năng chủ yếu của người quản lý điều hành Câu lạc bộ. Ra quyết định liên quan đến giải quyết vấn đề và để giải quyết vấn đề cần phải ra quyết định. Kết quả quyết định của bạn có khả năng ảnh hưởng tích cực hoặc tiêu cực.

Một số kiểu ra quyết định:

- Quyết định theo chuẩn: Quyết định theo chuẩn bao gồm những quyết định hàng ngày theo lệ thường và có tính chất lặp đi lặp lại. Giải pháp cho những quyết định loại này thường là những thủ tục, quy trình đã được quy định sẵn. Quyết định loại này tương đối đơn giản do đặc tính lặp đi lặp lại của chúng. Bạn có khuynh hướng ra những quyết định này bằng cách suy luận logic và tham khảo các quy định có sẵn. Vấn đề có thể phát sinh nếu bạn không thực hiện theo đúng các quy tắc hoặc mẫu sẵn có. Bạn không nên để những quyết định theo chuẩn trở thành những chứng cứ biện hộ cho những quyết định cầu thả hoặc tránh né của bạn.

Ví dụ: quy định mua văn phòng phẩm cho các buổi sinh hoạt Câu lạc bộ là một quy định theo chuẩn, lặp đi lặp lại thường xuyên, nhưng bạn nên cân nhắc kỹ mua loại nào, số lượng bao nhiêu, không nên quy định mua quá nhiều hoặc không đúng chủng loại.

- Quyết định cấp thời: Quyết định cấp thời là những quyết định đòi hỏi tác động nhanh và chính xác và cần phải được thực hiện gần như tức thời. Đây là loại quyết định thường nảy sinh bất ngờ không được báo trước và đòi hỏi bạn phải chú ý tức thời và trọn vẹn. Tình huống của quyết định cấp thời cho phép rất ít thời gian để hoạch định hoặc tìm sự tham gia của người khác vào quyết định.

Ví dụ: Sau khi nhận được thông báo của Bác trưởng thôn về việc ngày mai thôn sẽ họp đột xuất tại Nhà sinh hoạt cộng đồng, Chủ nhiệm Câu lạc bộ phải quyết định ngay việc dời lịch sinh hoạt sang một ngày khác và thông báo cho các thành viên trong Câu lạc bộ.

- Quyết định có chiều sâu: Quyết định có chiều sâu thường không phải là những quyết định có thể giải quyết ngay mà đòi hỏi phải có kế hoạch tập trung, thảo luận và suy xét. Đây là loại quyết định liên quan đến việc thiết lập định hướng hoạt động hoặc thực hiện các thay đổi. Điểm thuận lợi đối với quyết định loại này là bạn có nhiều phương án và kế hoạch khác nhau

để lựa chọn. Tính hiệu quả của bạn tùy thuộc vào việc bạn chọn quyết định, quyết định này phải nhận được sự chấp thuận, ủng hộ nhiều nhất và mang lại lợi ích, hiệu quả nhất.

Ví dụ: Tổ chức một buổi tọa đàm của Câu lạc bộ với Ban Chấp hành Đoàn Thanh niên cộng sản Hồ Chí Minh cấp xã về giải pháp phòng, chống đuối nước cho trẻ em.

Những quyết định có chiều sâu thường đòi hỏi nhiều thời gian và những thông tin đầu vào đầy đủ. Điểm thuận lợi đối với quyết định loại này là bạn có nhiều phương án và kế hoạch khác nhau để lựa chọn ra một phương án tối ưu nhất.

2. Một số chủ đề mẫu sinh hoạt Câu lạc bộ quyền trẻ em

Chủ đề 1: Làm quen.

Chủ đề 2: Trẻ em, nhu cầu của trẻ em.

Chủ đề 3: Quyền và bổn phận của trẻ em.

Chủ đề 4: Quyền tham gia của trẻ em, các nấc thang tham gia của trẻ em và kỹ năng thực hiện quyền tham gia của trẻ em.

Chủ đề 5: Lập kế hoạch

Hướng dẫn sinh hoạt chủ đề mẫu nêu trên thực hiện theo mẫu số 12

**PHỤ LỤC
MỘT SỐ BIỂU MẪU**

Mẫu số 1: Tờ trình thành lập Câu lạc bộ quyền trẻ em

UBND XÃ/PHƯỜNG/
THỊ TRẤN...
THÔN/ẤP/TRƯỜNG

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc

....., ngày thángnăm.....

TỜ TRÌNH

V/v thành lập Câu lạc bộ quyền trẻ em thôn, tổ, ấp, trường

Kính gửi: Ủy ban nhân dân xã/Ban giám hiệu trường.....

Căn cứ.....

Nhằm nâng cao sự hiểu biết và kỹ năng thực hiện quyền trẻ em tại các thôn/ấp/trường trên địa bàn xã, kính trình Chủ tịch Ủy ban nhân dân xã/Hiệu trưởng xem xét ban hành quyết định về việc thành lập các câu lạc bộ quyền trẻ em tại thôn/ấp/trường như sau:

1. Câu lạc bộ thôn/ấp/trường ... 1.
2. Câu lạc bộ thôn/ấp/trường... 2.

.....

Trân trọng cảm ơn./.

**Ý KIẾN CHỈ ĐẠO
CỦA LÃNH ĐẠO UBND CẤP XÃ**

Người trình
(ký, ghi rõ họ tên)

Mẫu số 2: Quyết định thành lập Câu lạc bộ quyền trẻ em

**UBND XÃ/
BGH TRƯỜNG.....**

**CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc**

Số:...../QĐ-UBND/TRƯỜNG , ngày tháng năm.....

QUYẾT ĐỊNH

V/v thành lập Câu lạc bộ quyền trẻ em thôn, tổ, ấp, trường

**CHỦ TỊCH ỦY BAN NHÂN DÂN XÃ/BAN GIÁM HIỆU
TRƯỜNG**

Căn cứ Luật tổ chức Chính quyền địa phương ngày 19 tháng 6 năm 2015;
Xét đề nghị của công chức Lao động - Thương binh và Xã hội/công
chức Văn hóa - Xã hội/.....,

QUYẾT ĐỊNH

Điều 1: Thành lập các câu lạc bộ quyền trẻ em thuộc Ủy ban nhân dân xã (tên xã)/Trường (tên trường) gồm các câu lạc bộ sau: *(danh sách Câu lạc bộ, Ban chủ nhiệm từng Câu lạc bộ kèm theo)*

Điều 2. Các thành viên của Câu lạc bộ quyền trẻ em có trách nhiệm tổ chức hoạt động theo đúng điều lệ, quy chế hoạt động đã được phê duyệt và theo đúng các quy định của pháp luật hiện hành.

Điều 3. Các ông (bà) Chánh Văn phòng, Thủ trưởng các ban, ngành có liên quan, Ban Chủ nhiệm và các thành viên của Câu lạc bộ quyền của trẻ em chịu trách nhiệm thi hành Quyết định này./.

Nơi nhận:

**TM. ỦY BAN NHÂN DÂN/BAN GIÁM HIỆU
CHỦ TỊCH/HIỆU TRƯỞNG**

Mẫu số 3: Kế hoạch tổ chức sinh hoạt Câu lạc bộ quyền trẻ em

UBND XÃ/
BGH TRƯỜNG.....
CÂU LẠC BỘ
QUYỀN TRẺ EM

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc

....., ngày.....tháng.....năm.....

KẾ HOẠCH SINH HOẠT CÂU LẠC BỘ QUYỀN TRẺ EM...

Chủ đề:.....

I. MỤC ĐÍCH, YÊU CẦU

II. THỜI GIAN, ĐỊA ĐIỂM, THÀNH PHẦN THAM GIA

1. Thời gian, địa điểm

- Thời gian:

- Địa điểm:

2. Thành phần tham gia

.....

III. NỘI DUNG SINH HOẠT

Thời gian	Nội dung chi tiết	Người thực hiện	Dụng cụ chuẩn bị

IV. KINH PHÍ

TT	Nội dung	Kinh phí (đồng)
Tổng		

Nơi nhận:

- Đơn vị quản lý (để duyệt);
- Lưu CLB.

CHỦ NHIỆM CLB

Mẫu số 4: Đơn xin gia nhập Câu lạc bộ quyền trẻ em

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc

ĐƠN XIN GIA NHẬP CÂU LẠC BỘ QUYỀN TRẺ EM

Kính gửi: Ủy ban nhân dân xã/Ban giám hiệu Trường.....

Tên em là:

Sinh ngàythángnăm

Học lớp.....Trường.....

Địa chỉ (đối với trẻ em ngoài nhà trường)

Em được biết Câu lạc bộ quyền trẻ em được xây dựng với mục tiêu là:

- Góp phần thực hiện các quyền cơ bản của trẻ em trong bốn nhóm quyền: Quyền sống còn, Quyền được phát triển, Quyền được bảo vệ và Quyền được tham gia;

- Nâng cao vị thế và tiếng nói của trẻ em liên quan đến việc thực hiện quyền và bảo vệ trẻ em.

Em làm đơn này mong Ủy ban nhân dân xã/ Ban giám hiệu nhà trường xem xét để em được tham gia sinh hoạt trong Câu lạc bộ quyền trẻ em....

Em xin hứa sẽ tham gia mọi hoạt động và chấp hành nội quy của Câu lạc bộ đề ra.

Em xin chân thành cảm ơn!

Xác nhận của cha mẹ

....., ngàythángnăm.....

Người làm đơn

Ký tên

Mẫu số 5: Gợi ý nội dung quy chế của Câu lạc bộ quyền trẻ em

Các thành viên tham gia sinh hoạt phải đúng thời gian và địa điểm quy định của Ban chủ nhiệm Câu lạc bộ;

Trong các buổi sinh hoạt tại Câu lạc bộ, các thành viên phải giữ trật tự, đoàn kết và giúp đỡ nhau, giữ gìn vệ sinh sạch sẽ, không gây ảnh hưởng đến các thành viên khác;

Tài sản của Câu lạc bộ là tài sản chung được trang bị cho tất cả các thành viên sử dụng. Mọi người phải có trách nhiệm giữ gìn, bảo quản như tài sản của chính mình, không được tự ý di chuyển các tài sản của Câu lạc bộ đi nơi khác;

Việc sử dụng các trang thiết bị thể thao và sách báo phải theo quy chế sử dụng tủ sách và dụng cụ thể thao của Câu lạc bộ. Các thành viên muốn mượn trang bị thể thao, sách báo phải có thẻ hội viên và phải được sự đồng ý của nhóm quản lý. Khi hết giờ sinh hoạt phải trả lại đầy đủ, đúng vị trí, có ký nhận của người trực về hiện trạng sách báo, trang bị;

Không được mượn sách báo, trang bị thể thao của Câu lạc bộ về nhà hoặc dùng các tài sản đó vào việc khác không liên quan đến các hoạt động của Câu lạc bộ;

Khi sử dụng trang thiết bị, sách báo nếu hội viên nào làm hư hỏng, làm mất thì phải bồi thường cho Câu lạc bộ theo giá trị thực tế;

Thành viên Câu lạc bộ có đóng góp tốt, nổi bật hoặc có sáng kiến cho các hoạt động Câu lạc bộ đều được tuyên dương và khen thưởng cho mọi người noi theo;

Thành viên Câu lạc bộ vi phạm quy chế của Câu lạc bộ, gây bè phái, mất đoàn kết ảnh hưởng đến hoạt động và uy tín của Câu lạc bộ sẽ bị hình thức kỷ luật từ nhắc nhở, khiển trách đến những hình thức xử phạt nặng hơn do Câu lạc bộ quyết định;

Nội quy hoạt động Câu lạc bộ được niêm yết công khai tại địa điểm sinh hoạt của Câu lạc bộ để tất cả các thành viên được và cùng chấp hành tốt.

Tất cả thành viên trong Câu lạc bộ khi tham gia sinh hoạt phải thực hiện đầy đủ quy định này và bản nội quy hoạt động của Câu lạc bộ.

Mẫu số 6: Nhật ký sinh hoạt Câu lạc bộ quyền trẻ em

- Mục đích: Sử dụng mẫu này để ghi chép lưu lại các thông tin sau một buổi sinh hoạt. Mẫu được coi như báo cáo sinh hoạt Câu lạc bộ và được chuyển tới đơn vị quản lý, đơn vị bảo trợ.

- Người ghi sổ nhật ký sinh hoạt do Ban chủ nhiệm phân công.

Số nhật ký sinh hoạt Câu lạc bộ quyền trẻ em thôn, tổ, ấp, trường

.....

S TT	Thời gian (từ ...h...p đến...h...p, ngày.../.../20...)	Chủ đề/ nội dung	Địa điểm	Hình thức sinh hoạt	Tên người điều hành	Kết quả sinh hoạt			Đánh giá kết quả	Ghi chú
						Số người tham dự				
						Trẻ em	Người lớn	Tổng		

Ghi chú: Người điều hành có thể là Chủ nhiệm hoặc người dẫn chương trình. Nếu trong trường hợp có cả 2 thì ghi cả 2.

Mẫu số 7: Phiếu đánh giá buổi sinh hoạt hoặc một hoạt động Câu lạc bộ quyền trẻ em

Để giúp Ban Chủ nhiệm đánh giá chất lượng của buổi sinh hoạt Câu lạc bộ cũng như rút kinh nghiệm cho những lần sinh hoạt sau được tốt hơn, rất mong các bạn vui lòng trả lời các câu hỏi sau đây bằng cách viết hoặc khoanh tròn câu trả lời phù hợp.

Xin chân thành cảm ơn các bạn!

Chủ đề sinh hoạt:.....

.....

Thời gian, địa điểm

.....

Tên câu lạc bộ:

Hướng dẫn viên 1:.....

Hướng dẫn viên 2:.....

1. Theo bạn, các mục tiêu của buổi sinh hoạt đạt được ở mức nào?
(khoanh tròn câu trả lời)

Không đạt Đạt một phần Đạt

2. Bao nhiêu phần trong nội dung của buổi sinh hoạt là mới đối với bạn? (khoanh tròn câu trả lời)

Không chút nào Một số Hầu hết Tất cả

3. Bạn đánh giá các vấn đề dưới đây như thế nào: (đánh dấu x vào câu trả lời phù hợp)

TÀI LIỆU HƯỚNG DẪN MÔ HÌNH CÂU LẠC BỘ QUYỀN TRẺ EM

Nội dung đánh giá	Các mức độ				
	Rất tốt	Tốt	Đầy đủ	Chưa đầy đủ	Rất kém
Nội dung sinh hoạt					
Phương pháp sinh hoạt					
Sự tham gia của thành viên					
Tài liệu					
Trang thiết bị, địa điểm sinh hoạt					
Hậu cần					

4. Bạn hãy cho ý kiến về thời lượng dành cho mỗi một hoạt động dưới đây (đánh dấu x vào câu trả lời phù hợp)

Nội dung đánh giá	Các mức độ			
	Quá ít	Vừa đủ	Hơi nhiều	Quá nhiều
Khởi động, trò chơi hỗ trợ				
Thuyết trình				
Hoạt động nhóm				
Thảo luận chung				
Chia sẻ kinh nghiệm				
Bày tỏ quan điểm				
Khác (đề nghị ghi rõ)				

5. Các ý kiến khác

.....
.....
.....

Chân thành cảm ơn các bạn đã tham gia đóng góp ý kiến

Phần do Ban Tổ chức ghi:

.....
.....
.....

Ngày.....tháng.....năm 20.....

Số phiếu:

Mẫu số 8: Danh sách thành viên Câu lạc bộ quyền trẻ em

ỦY BAN NHÂN DÂN XÃ/TRƯỜNG.....

DANH SÁCH Thành viên Câu lạc bộ quyền trẻ em thôn, tổ, ấp, trường.....

TT	Họ và tên	Năm sinh		Lớp, trường	Địa chỉ	Số điện thoại	Ghi chú
		Nam	Nữ				
1							
2							
3							
...							

Mẫu số 9: Biểu hiệu, thẻ Câu lạc bộ quyền trẻ em

ỦY BAN NHÂN DÂN XÃ.....

Thôn/tổ//ấp/trường...

**CÂU LẠC BỘ
QUYỀN TRẺ EM**

HỌ VÀ TÊN:.....

Thôn/Tổ/Ấp/Trường....., Xã/Phường.....

Huyện/Quận, Tỉnh/Thành phố

Mẫu số 10: Hướng dẫn một số trò chơi

Một số trò chơi được gợi ý sau đây phù hợp với lứa tuổi của trẻ em. Câu lạc bộ có thể sử dụng các trò chơi này đan xen với nhau để không khí buổi sinh hoạt được vui vẻ, tự nhiên và hiệu quả hơn.

Các từ sử dụng trong phần này được hiểu theo nghĩa giống nhau.

- Người điều hành (Hướng dẫn viên/quản trò/chủ trò): Là người hướng dẫn trò chơi.

- Người tham gia (Trò viên/Người chơi): Là người chơi trò chơi.

Trò chơi 1. Con muỗi tinh nghịch

* **Mục đích:** Rèn luyện sự nhanh nhẹn, kỹ năng quan sát và lắng nghe của trẻ em, tạo không khí vui vẻ và tự nhiên để trẻ em tự tin tham gia các hoạt động khác.

* **Số lượng người chơi:** Từ 10 người trở lên

* **Hình thức chơi:** Những người chơi tập trung thành một vòng tròn, nếu quá đông người chơi có thể làm thành nhiều vòng tròn, các vòng tròn lồng vào nhau. Người điều hành đứng vào giữa vòng để điều khiển.

* **Địa điểm:** Chơi ngoài trời, hội trường, lớp học

* **Thời gian chơi:** Không hạn chế (tùy theo sự hướng dẫn của người điều hành)

* **Cách chơi:**

- **Bước 1: Hướng dẫn cách chơi và thông báo hiệu lệnh**

+ Người điều hành nắm một bên tay lại (tay nào cũng được) và chỉ để một ngón tay trở chìa ra bên ngoài (giống như đuôi hay vòi con muỗi). Tay còn lại để lòng bàn tay đỡ vào cùi trỏ của tay kia. Để nguyên 2 tay ở vị trí đã định, sau đó giơ lên cao ngang mặt và nói với mọi người “đây là con muỗi”. Người điều hành yêu cầu tất cả người chơi hướng mặt theo chiều chạy của kim đồng hồ, giơ tay làm con muỗi như mình.

+ Hiệu lệnh thứ nhất “Muỗi bay, muỗi bay” thì tất cả người chơi cùng kêu “vù, vù, vù...”, đồng thời họ phải cùng đi vòng tròn theo chiều chạy của kim đồng hồ, còn cánh tay làm con muỗi phải quay tròn, miệng họ vẫn tiếp tục kêu “vù, vù, vù...”.

+ Hiệu lệnh thứ 2 “Muỗi đốt, muỗi đốt” thì tất cả người chơi cùng đồng thanh hỏi “đốt vào đâu, vào đâu?”. Lúc này người điều hành bảo đốt vào vị trí nào thì tất cả người chơi cùng đốt vào vị trí đó (đốt bằng cách véo vào vị trí đó). Các bạn chơi phải đốt thật nhanh nếu không sẽ bị chính người bị đốt đập con muỗi đó (lưu ý không có khẩu lệnh đập muỗi). Như vậy, người chơi phải thực hiện thao tác thật nhanh.

Ví dụ: Người điều hành nói “đốt vào mũi người đằng trước” thì tất cả người chơi sẽ cùng đưa tay ra véo vào mũi người đằng trước của mình.

- Bước 2: Làm thử (nháp)

Người điều hành làm nháp thử 1-2 lần để người chơi nắm rõ các quy định của trò chơi.

- Bước 3: Chơi

Ổn định vị trí người chơi và bắt đầu chơi.

Chú ý: Trò chơi này không sử dụng hình thức bắt phạt vì trò chơi đơn giản nhưng khó tìm ra người làm sai thao tác, do mỗi lần hô hiệu lệnh đốt vào vị trí người điều hành yêu cầu thì những người chơi có thể chạy tán loạn.

Trò chơi 2. Nhìn hành động đoán nghề nghiệp

* **Mục đích:** Rèn luyện khả năng quan sát, trí tưởng tượng, trí nhớ và sự khéo léo, tạo không khí vui vẻ và tự nhiên để các em tự tin tham gia các hoạt động khác.

* **Số lượng:** 10-30 người trở lên.

* **Hình thức chơi:** Chia từng nhóm nhỏ để các nhóm thi tài năng với nhau

* **Địa điểm:** Chơi trong phòng học, hội trường hoặc ngoài sân

* **Thời gian:** Không hạn chế (tùy theo sự hướng dẫn của người điều hành)

* Cách chơi:

- **Bước 1: Hướng dẫn cách chơi và thông báo hiệu lệnh**

+ Người điều hành chia những người chơi ra các nhóm nhỏ, các nhóm có nhiệm vụ thi tài năng với nhau bằng cách: mỗi nhóm lựa chọn cho mình 1 hoặc nhiều loại nghề, các nghề được biểu diễn bằng các thao tác có liên quan đến nghề đó. Nhóm biểu diễn không được nói tên nghề đó mà để người quan sát phán đoán.

Ví dụ: Nghề bác sỹ thì biểu diễn thao tác đang “khám chữa bệnh cho bệnh nhân”; nghề thợ mộc thì biểu diễn thao tác đang “đục, đẽo, lắp ghép”...

+ Các nhóm có thể tự đặt tên cho nhóm mình và thảo luận kỹ, thống nhất với nhau cách trình diễn thao tác nghề đó.

+ Người điều hành cho các nhóm một khoảng thời gian nhất định để họ thảo luận và lựa chọn thao tác. Nên yêu cầu các nhóm chọn từ 2-4 nghề.

+ Khi nhóm này biểu diễn thì các nhóm kia phải quan sát và chuẩn bị câu trả lời của mình. Khi có yêu cầu của người điều hành thì nhóm mới được quyền trả lời.

+ Kết thúc mỗi cuộc biểu diễn thao tác người điều hành sẽ hỏi ý kiến các nhóm. Nhóm nào giơ tay trước sẽ được trả lời trước, nhóm trả lời đúng là nhóm được nhóm biểu diễn thừa nhận kết quả đúng.

+ Nhóm đúng sẽ được cộng điểm, nhóm sai bị trừ điểm (điểm do người điều hành quy định)

- **Bước 2: Làm thử (nháp)**

Người điều hành làm nháp thử 1-2 lần để người chơi nắm rõ các quy định của trò chơi.

- **Bước 3: Chơi**

+ Chơi: Ổn định vị trí và bắt đầu chơi. Mỗi nhóm có 1phút/ngành để biểu diễn.

+ Bắt: Người điều hành cử một trọng tài làm nhiệm vụ bắt và ghi điểm nhóm làm đúng hoặc trừ điểm những nhóm trả lời sai.

+ Công bố đội thắng cuộc. Xử phạt nhóm thua cuộc.

Trò chơi 3. Đếm xếp tiền

* **Mục đích:** Rèn luyện sự nhanh nhẹn, kỹ năng quan sát và lắng nghe của trẻ em, tạo không khí vui vẻ và tự nhiên để trẻ em tự tin tham gia các hoạt động khác.

* **Số lượng người chơi:** Từ 10 - 40 người (không nên đông quá sẽ khó điều hành), nên có nam, có nữ số lượng khá cân bằng để trò chơi hấp dẫn hơn.

* **Hình thức chơi:** Những người chơi tập trung thành một vòng tròn, nếu quá đông người chơi có thể 2 vòng tròn, các vòng tròn lồng vào nhau. Người điều hành đứng vào giữa vòng để điều khiển.

* **Địa điểm:** Chơi ngoài trời, hội trường (chỗ rộng không có vật gây vướng, đảm bảo trẻ em có thể chạy nhảy mà không bị quá trật)

* **Thời gian chơi:** Không hạn chế (tùy theo sự hướng dẫn của người điều hành).

* **Cách chơi:**

- **Bước 1: Hướng dẫn cách chơi và thông báo hiệu lệnh**

+ Người điều hành tập trung người chơi và phổ biến “Bạn nam tương đương với 2 nghìn; Bạn nữ tương đương với 3 nghìn” (chú ý: không lấy số tiền nam và nữ bằng nhau). Người chơi tạo thành một vòng tròn, hướng mặt và đi theo chiều hoặc ngược chiều kim đồng hồ, vừa đi vừa vỗ tay và hát bài hát theo sự yêu cầu của người điều hành.

+ Hiệu lệnh thứ nhất người điều hành hô “Đếm tiền, đếm tiền”, tất cả người chơi đồng thanh hỏi “Đếm bao nhiêu, bao nhiêu?”, người điều hành hô hiệu lệnh thứ 2 “Đếm 5 nghìn”. Như vậy, người chơi phải tập trung với nhau thành một nhóm sao cho có đủ 5 nghìn (tức là 1 bạn nam và 1 bạn nữ), những người thừa ra là những người không ghép được cặp. Người điều hành có thể đưa ra yêu cầu đếm là bao nhiêu tùy ý, nhưng không được đưa ra 1 số vô lý không ghép được ví dụ “4.500 đồng”.

- Bước 2: Làm thử (nháp)

Người điều hành làm nháp thử 1-2 lần để người chơi nắm rõ các quy định của trò chơi. Lưu ý không nên làm nháp hình thức phạt (nếu có), mục đích để gợi sự tò mò và làm bất ngờ đối với người chơi.

- Bước 3: Chơi

+ **Choi:** Ổn định vị trí và bắt đầu chơi. Yêu cầu chơi phải thật nghiêm túc và không sô đẩy, cướp giật bạn chơi của nhau (cướp giật tiền của nhau).

+ **Bắt:** Người điều hành cử một trọng tài làm nhiệm vụ bắt những người không ghép được nhóm (theo yêu cầu số tiền của người điều hành).

+ **Công bố đội thắng cuộc.** Xử phạt nhóm thua cuộc.

Chú ý: Người điều hành có thể sử dụng các khẩu lệnh khác để thay thế từ “đếm tiền” và “đếm bao nhiêu, bao nhiêu”.

Ví dụ: Người điều hành hô “Kết đoàn, kết đoàn”, người chơi trả lời “kết mấy, kết mấy?”, người điều hành sẽ nói “Kết 3 người 2 chân” (tùy theo yêu cầu của người điều hành), như vậy người chơi phải làm sao để 3 người làm 1 nhóm mà chỉ có 2 chân chạm xuống đất (có thể cõng, bế nhau).

Trò chơi 4. Cao - Thấp - Dài - Ngắn

* **Mục đích:** Rèn luyện trí nhớ, sự khéo léo của trẻ em, tạo không khí vui vẻ và tự nhiên để các em tự tin tham gia các hoạt động khác.

* **Số lượng:** 10- 30 người (càng nhiều người thì càng khó chơi)

* **Hình thức chơi:** Tập trung thành một vòng tròn (nếu ít người hoặc không gian hẹp thì tập trung thành 1 hoặc nhiều hàng ngang)

* **Địa điểm:** Chơi trong phòng học, hội trường hoặc ngoài sân

* **Thời gian:** Từ 5 - 7 phút/lần chơi

* **Cách chơi:**

- Bước 1: Hướng dẫn cách chơi và hông báo hiệu lệnh

+ Người điều hành thông báo cho người chơi biết 4 khẩu lệnh của mình là “Cao - Thấp - Dài - Ngắn”. Mỗi khẩu lệnh tương đương với 4 hành động,

mỗi hành động được thể hiện bằng 4 hình ảnh để minh họa cùng. Ví dụ: Người điều hành sử dụng thân mình làm hành động: Hành động đứng làm “Cao”; Hơi thấp người xuống làm “Thấp”; Ưỡn người về phía trước làm “Dài”; Ngồi xồm là “Ngắn”.

+ Khi người điều hành hô các khẩu lệnh thì yêu cầu người chơi phải làm theo, hô thế nào thì làm thế đấy, không hô thì không làm theo.

+ Để “gây rối” trò chơi và tìm bắt được những người thua cuộc, người điều hành có thể hô thế này nhưng lại thể hiện bằng cách làm hành động thế kia. Nhưng vẫn yêu cầu người chơi phải làm theo đúng khẩu lệnh của mình. Người điều hành có thể hô thật nhanh và làm thao tác thật nhanh.

+ Thông báo về các hình thức người chơi phạm luật chơi và bị xử thua. Đồng thời nêu các hình thức phạt (nếu có) để xử lý người thua cuộc.

- Bước 2: Làm thử (nháp)

Người điều hành làm nháp thử 2-3 lần để người chơi nắm rõ các quy định của trò chơi. Lưu ý không nên làm nháp hình thức phạt (nếu có), mục đích để gợi sự tò mò và làm bất ngờ đối với người chơi.

- Bước 3: Chơi

+ Chơi: Tập trung người chơi thành một vòng tròn và bắt đầu chơi.

+ Bắt: Người điều hành cử một trọng tài làm nhiệm vụ bắt những người làm sai động tác và làm sai khẩu lệnh.

+ Công bố người thắng cuộc. Xử phạt người thua cuộc.

Chú ý: Người điều hành có thể sử dụng các hành động khác làm hình ảnh thay cho cơ thể mình và sáng tạo các câu khẩu lệnh khác nhau để trò chơi thêm phong phú.

Ví dụ:

- Khẩu lệnh “Con thỏ - Ăn cỏ - Chui vào hang”

- Khẩu lệnh “Chó cắn - Bò húc - Ong đốt”

-

Trò chơi 5. Bắn tàu

* **Mục đích:** Rèn luyện sự nhanh nhẹn, kỹ năng quan sát và lắng nghe của trẻ em, tạo không khí vui vẻ và tự nhiên để trẻ em tự tin tham gia các hoạt động khác.

* **Số lượng người chơi:** Các số chia hết cho 3 và lớn hơn hoặc bằng 12 nhưng nhỏ hơn hoặc bằng 30 (12 người; 15 người; 18 người;...) (không nên đông quá sẽ khó điều hành)

* **Hình thức chơi:** Những người cặp thành các nhóm, mỗi nhóm 3 người. Các nhóm tập trung lại tạo thành các góc của hình vuông hoặc hình ngũ giác, lục giác... tùy theo số lượng nhóm được tạo ra từ 3 người một. Người điều hành đứng bên ngoài để điều khiển.

* **Địa điểm:** Chơi ngoài trời, hội trường (chỗ rộng không có vật gây vướng, đảm bảo các em có thể chạy nhảy mà không bị quá trật).

* **Thời gian chơi:** Không hạn chế (tùy theo sự hướng dẫn của người điều hành)

* Cách chơi:

- **Bước 1: Hướng dẫn cách chơi và thông báo hiệu lệnh**

+ Sau khi các nhóm ổn định chỗ chơi, người điều hành bắt đầu đặt tên tàu cho các nhóm lần lượt theo thứ tự: 1, 2, 3, 4, 5... (theo số lượng nhóm)

+ Người điều hành ra 3 khẩu lệnh, lần lượt là “Ngắm - Bắn - Bùm A” (A là số thứ tự của tàu). Các thành viên trong nhóm tự thảo luận và phân công mỗi người phụ trách nhận hô một khẩu lệnh (vậy 3 người phụ trách 3 khẩu lệnh). Các thành viên thảo luận nhỏ, không để các nhóm khác không biết được ai phụ trách hô khẩu lệnh nào trong nhóm mình. Các nhóm phải đứng chơi, không được ngồi.

+ Khi người điều hành ra hiệu “Cho tàu B bắn trước” (B là số thứ tự của tàu) thì các thành viên của tàu B lập tức từng người phụ trách khẩu lệnh sẽ hô (hô lần lượt, nhưng phải thật nhanh) “Ngắm” - “Bắn” - “Bùm X” (X là số thứ tự của tàu). Thành viên phụ trách khẩu lệnh “Bùm X” có thể chỉ

tay về phía tàu X hoặc tàu Y tùy ý, bạn này có thể sử dụng thêm các động tác của cơ thể mình biểu thị là đã bắn tàu X cho thêm phần ngộ nghĩnh.

+ Khi nghe thấy tiếng “Bùm X” thì tàu X lập tức phải bắn lại. Cách bắn cũng bằng cách “Ngắm” - “Bắn” - “Bùm A”. Tàu X cũng có thể bắn vào tàu vừa bắn mình hoặc có thể bắn sang một tàu khác. Các tàu chưa bị bắn (chưa bị “Bùm” tàu của mình) thì chưa được phép bắn. Ở khẩu lệnh này các tàu tránh bắn đi bắn lại 1 tàu, nên dàn đều sang bắn các tàu khác để các nhóm có cơ hội được cùng chơi.

+ Tàu bị đắm (tức là thua cuộc) là tàu phạm một trong các lỗi sau đây: bắn vào tàu đã bị đắm, khẩu lệnh bị sai, khẩu lệnh không nhất quán (suy nghĩ một lúc mới hô), một người hô 2 khẩu lệnh, hô khẩu lệnh không theo thứ tự. Tàu bị đắm thì yêu cầu ngồi xuống tại chỗ.

+ Người điều hành chỉ chọn 2 hoặc 3 tàu còn lại là tàu thắng cuộc (nếu số lượng tàu ít hơn thì chọn tàu thắng ít hơn). Các tàu bị đắm sẽ bị phạt.

- Bước 2: Làm thử (nháp)

Người điều hành làm nháp thử 2-3 lần để người chơi nắm rõ các quy định của trò chơi. Lưu ý không nên làm nháp hình thức phạt (nếu có), mục đích để gợi sự tò mò và làm bất ngờ đối với người chơi.

- Bước 3: Chơi

+ Chơi: Ôn định vị trí, người điều hành gọi tên từng tàu và yêu cầu tàu đó phải giơ tay lên cho các tàu khác biết vị trí sau đó bắt đầu chơi.

+ Bắt: Người điều hành có thể cử ra một người làm trọng tài hoặc tự mình làm nhiệm vụ bắt những tàu phạm luật chơi.

+ Công bố tàu thắng cuộc. Xử phạt tàu thua cuộc.

Trò chơi 6. Tung béc hành

* **Mục đích:** Lồng ghép các câu hỏi tìm hiểu kiến thức thông qua trò chơi để tạo hứng thú cho các em học tập, đồng thời tạo không khí vui vẻ, tự nhiên để trẻ em dễ hòa nhập với các bạn cùng sinh hoạt.

* **Số lượng người chơi:** Không hạn chế.

* **Hình thức chơi:** Những người chơi đứng dậy và tạo thành một vòng tròn, nếu đông quá có thể tạo thành 2 hoặc 3 vòng tròn. Người điều hành đứng bên ngoài các vòng tròn để điều khiển.

* **Dụng cụ chơi:**

- Chuẩn bị một số câu hỏi hoặc câu đố để hỏi người chơi. Mỗi câu hỏi được viết ra 1 mảnh giấy nhỏ bằng 2 đầu ngón tay

- Làm một củ hành to bằng giấy. Củ hành được làm từ nhiều lớp giấy bọc lấy nhau (tương tự các lớp củ hành thật như thế nào thì củ hành bằng giấy làm như vậy). Ở mỗi lớp giấy đặt một câu hỏi. Cứ như vậy có bao nhiêu câu hỏi thì được bọc bằng bấy nhiêu lớp giấy, làm sao để khi bóc mỗi lớp giấy ra người chơi có thể nhận được một câu hỏi.

- Chuẩn bị một cái đài cát-sét và một cái băng (hoặc đĩa) nhạc vui nhộn, có nhiều bài hát về trẻ em hoặc thanh niên (Nếu không có đài cát-sét, có thể chỉ định 1 bạn hát)

* **Địa điểm:** Chơi ngoài trời, hội trường, lớp học (chỗ rộng không có vật gây vướng, đảm bảo các em có thể chạy nhảy mà không bị quá trật). Chơi ở nơi có điện để có thể dùng được đài cát-sét.

* **Thời gian chơi:** Không hạn chế (tùy theo sự hướng dẫn của người điều hành)

* **Cách chơi:**

- **Bước 1: Hướng dẫn cách chơi và thông báo hiệu lệnh**

+ Người chơi ngồi hoặc đứng và tạo thành một vòng tròn. Người điều hành bắt đầu bật nhạc và đưa củ hành cho một người chơi, người này chuyển củ hành cho một người bất kỳ khác (nhưng không chuyển lại cho người điều hành), chuyển củ hành người này qua người nọ cho tới khi nào thấy tiếng nhạc đột nhiên tắt thì củ hành dừng lại ở tay người cuối cùng.

+ Người cuối cùng giữ củ hành sẽ phải bóc lớp vỏ đầu tiên ra ở đó sẽ có một câu hỏi rơi ra và người chơi này sẽ phải trả lời câu hỏi đó (chú ý: Không được bóc các lớp vỏ tiếp theo cho tới khi nào có hiệu lệnh mới). Khi

người chơi trả lời xong câu hỏi, người điều hành lại bật nhạc và cử hành tiếp tục được chuyển đi. Cứ như vậy cho tới khi nào các lớp vỏ của củ hành lần lượt được bóc hết thì câu hỏi cũng hết.

+ Người điều hành cho phép người nhận được câu hỏi một khoảng thời gian nhất định để suy nghĩ, nhưng thời gian suy nghĩ không được quá lâu.

+ Khi người chơi gặp phải 1 câu hỏi khó không thể trả lời được thì câu hỏi đó sẽ nhường lại cho người vừa tung củ hành cho người bóc phải câu hỏi đó. Hoặc nhường cho một người chơi bất kỳ nào đó khi họ tự nguyện trả lời thay.

- Bước 2: Làm thử (nháp)

Người điều hành có thể vo tròn 1, 2 tờ giấy tạo thành một củ hành khác để nháp thử 2-3 lần để người chơi nắm rõ các quy định của trò chơi.

- Bước 3: Chơi

+ Chơi: Ổn định vị trí và đó bắt đầu chơi.

+ Sau khi người chơi bóc 1 lớp vỏ của củ hành và trả lời câu hỏi, người điều hành có thể nhận xét câu hỏi đó đã phù hợp hoặc đã đầy đủ chưa. Nếu chưa thì bổ sung thêm thông tin để người chơi nắm bắt được bài học. Để huy động được sự tham gia của người chơi, người điều hành có thể lấy ý kiến của những người chơi khác về câu trả lời của người vừa bóc hành.

Chú ý: Trò chơi này không có người thua cuộc và cũng không có hình thức phạt đối với người không trả lời được câu hỏi.

Mẫu số 11. Một số bài hát trong sinh hoạt tập thể

a. Lên đàng

Nào anh em ta cùng nhau xông pha lên đàng, kiếm nguồn tươi sáng. Ta nguyện đồng lòng điếm tô non sông, từ nay ra sức anh tài. Đoàn ta chen vai nê chi chông gai, lên đàng, ta người Việt Nam. Nhìn tương lai huy hoàng, đoàn ta bước lên đàng, cùng hiên ngang hát vang.

Nhìn non sông ta, trời mây bao la muôn đời tâm hồn phơi phới. Mau nhìn hoàn cầu, há trông năm châu, cùng nhau tung chí anh hào. Đoàn ta đi mau, lòng trai không nao, lên đàng. Ta người Việt Nam. Nhìn non sông tung bùng, đoàn ta hát vang lòng, nào tung bay chí trai.

Kìa gương trung kiên truyền lưu muôn năm lên đàng, kết đoàn hùng tráng. Danh lừng Bạch Đằng tiếng vang Chi Lăng, đồng tâm noi dấu anh hùng. Ngày xưa ai đem tài cho quê hương bao lần, khuông phò nhà Nam. Đoàn ta ghi trong lòng, đời hy sinh anh hùng, nhìn non sông thẳng xông.

b. Nổi vòng tay lớn

Rừng núi dang tay nổi lại biển xa, ta đi vòng tay lớn mãi để nổi son hà. Mặt đất bao la, anh em ta về, gặp nhau mừng như bão cát quay cuồng, trời rộng, bàn tay ta nắm nổi tròn một vòng Việt Nam. Cờ nổi gió đêm vui nổi ngày, dòng máu nổi con tim đồng loại, dựng tình người trong ngày mới, thành phố nổi thôn xa vời vợi người chết nổi linh thiêng vào đời và nụ cười nở trên môi. Từ Bắc vô Nam nổi liền nắm tay, ta đi từ hoang vu vượt hết núi đồi. Vượt thác treo leo, tay ta vượt đèo, từ quê nghèo lên phố lớn, nắm tay nổi liền, biển xanh, sông gấm, nổi liền một vòng tử sinh. Cờ nổi...

c. Trẻ em hôm nay, thế giới ngày mai

Trẻ em hôm nay, thế giới ngày mai. Đó là vần thơ, cũng là câu hát.

Trẻ em hôm nay, thế giới ngày mai, xin được nhắc ngàn lần hơn thế.

Trái đất chưa im tiếng bom rơi.

Xin điệp khúc triệu lần hơn thế, bao trẻ em còn đói rách trên đời.

Bạn có nghe trẻ em khóc, trẻ em cười. Bạn có nghe trẻ em khóc, trẻ em cười.

d. Anh em ta về

Anh em ta về cùng nhau ta xum họp này 1, 2, 3, 4, 5.

Anh em ta về cùng nhau ta xum họp này 5, 4, 3, 2, 1.

Một đều chân bước nhé, hai quay nhìn nhau đi. Ba cầm tay chắc nhé không muốn ai chia lìa. Bốn nhớ rằng chúng ta bốn bề anh em một nhà. Năm nhớ mãi tình này trong câu ca.

đ. Chào người bạn mới đến

Chào người bạn mới đến, góp thêm một niềm vui, chào nụ cười dễ mến, góp thêm cho cuộc đời. Đến đây vui, đến đây chơi, là bài ca muôn màu muôn sắc. Đến đây chơi, đến đây vui, là bài ca thấm thiết tình người.

e. Bốn phương trời

Bốn phương trời ta về đây chung vui, không phân chia giọng nói tiếng cười, cùng nắm tay ta kết tình thân ái trao cho nhau những lời thiết tha, trao cho nhau những gì muốn trao.

f. Nhìn mặt nhau đi

Nhìn mặt nhau đi, xem ai có giận hơn gì. Nhìn mặt nhau đi, xem ai có giận hờn chi. Mình là anh em, có chi đâu mà giận hờn. Nhìn mặt nhau đi, hãy nhìn cái mặt nhau đi.

(Có thể thay bằng cầm, nắm, sờ tay, v.v...)

g. Bài ca tạm biệt

Gặp nhau đây, rồi chia tay

Ngày vàng như đa vụt qua trong phút giây

Niềm hăng say, còn chưa phai

Đường trường sông núi, hẹn mai ta xum vầy

Đường trường sông núi, hẹn mai ta xum vầy.

h. Điều em nên nói cùng tôi

Nếu có một ngày màu mắt em nhuốm buồn

Một điều gì đó làm em bối rối

Cớ chi em sợ em hay trốn mình

Tuổi thần tiên thơ ấu chớ sầu lo
Hãy kể cho má và kể cho ba
Một người nào đó mà em yêu quý
Đừng sầu lo, đừng rơi nước mắt
Mọi người luôn đứng bên cạnh em
Người bạn lớn và thầy cô giáo
Cùng chia sẻ cùng nhau lên tiếng
Kể cho nhau nghe và ta sẽ nói
Rồi mùa xuân sẽ về ngọt ngào như tuổi thần tiên
Xin nhắn em đôi lời và mong em nhớ dùm
Ở nhà, công viên hay đường đi đến lớp
Có ai đối lừa làm cho em bất bình
Là điều em nên nói cùng tôi.

i. Rửa tay

Này bạn ơi, chớ có quên
Rửa tay trước khi cầm thức ăn
Và sau khi đã đi cầu/nặng/ị
Vì tay có bao nhiêu vi trùng
Này bạn ơi, chớ có quên
Rửa tay với nước sạch, nước trong
Xà phòng thơm, hết vi trùng/thơm khắp nhà
Bạn luôn có đôi tay ngọc ngà
Nào cùng nhau hãy hát lên
Bài ca nhắc những điều vệ sinh
Điều nào hay ta ghi lòng
Hành vi tốt theo ta hằng ngày

Mẫu số 12: Một số chủ đề mẫu

Chủ đề 1: Làm quen

Mục tiêu: Tạo bầu không khí thân thiện cởi mở và quen biết lẫn nhau.

Thời gian: 20 phút

Phương tiện công cụ:

Tấm bìa cắt hình 5 cánh hoa hoặc 5 ngón bàn tay (mỗi bạn một bông hoa). Băng dính giấy, bút dạ, giấy A0, thẻ màu, bút sáp màu.

Các bước thực hiện:

Có nhiều cách giới thiệu làm quen khác nhau, người được giao tổ chức buổi sinh hoạt Câu lạc bộ (gọi tắt là hướng dẫn viên) có thể lựa chọn cách phù hợp với sự hỗ trợ của người hướng dẫn Câu lạc bộ, chị phụ trách. (Trong trường hợp cần thiết, thầy cô phụ trách nên hỗ trợ hoạt động 1 và 2).

Bước 1: Chào mừng tất cả các bạn có mặt tại buổi họp đầu tiên của Câu lạc bộ. Từ hôm nay trở đi, chúng ta trở thành các thành viên trong một mái nhà “Câu lạc bộ quyền trẻ em”. Để câu lạc bộ được hoạt động hiệu quả và đáp ứng mong đợi, chúng mình sẽ bắt đầu bằng hoạt động giới thiệu làm quen nhé!

Bước 2: Giới thiệu làm quen

Mời các bạn đứng hoặc ngồi thành vòng tròn hoặc theo nhóm 5 người. Mỗi người suy nghĩ về bản thân với 5 thông tin: tên, lớp học, sở thích, đặc điểm nổi bật của mình và mong đợi của mình với Câu lạc bộ, ghi các nội dung này vào 5 cánh của bông hoa. Nhóm thay nhau giới thiệu bạn mình và dán bông hoa của bạn lên giấy A0 hoặc trên bảng. Sau khi các bạn giới thiệu làm quen xong, Câu lạc bộ sẽ có một tờ A0 với nhiều bông hoa trên đó là tên tuổi của các thành viên và sẽ lưu giữ lại cho các buổi sinh hoạt khác.

Gợi ý cho hướng dẫn viên

Giới thiệu làm quen là một hoạt động cần thiết với mọi câu lạc bộ, đây là cơ hội chính thức làm quen với nhau và giúp phá vỡ tảng băng ngăn cách ban đầu, tạo không khí thân thiện, cởi mở, vui vẻ. Các thông tin này nên dán cố định tại nơi Câu lạc bộ thường xuyên họp, gặp mặt, sinh hoạt.

Chủ đề 2: Trẻ em, nhu cầu của trẻ em

Hoạt động 1: Trẻ em là ai?

Mục tiêu: Các thành viên tìm hiểu về trẻ em là ai?

Thời gian: 20 phút

Phương tiện công cụ: Giấy A0, bút dạ, băng dính giấy, hồ dán, kéo.

Các bước thực hiện:

Bước 1: Hướng dẫn viên yêu cầu các bạn nhóm lại theo nhóm gồm 4-6 bạn ngồi cạnh nhau, phát tờ giấy A0 và yêu cầu vẽ một bên là trẻ em, một bên là người lớn và ghi những đặc điểm của họ, chú ý điểm khác và giống nhau giữa người lớn và trẻ em.

Bước 2: Đề nghị các nhóm thảo luận và làm bài.

Bước 3: Yêu cầu các nhóm trình bày kết quả thảo luận của nhóm mình và các nhóm khác bổ sung.

Bước 4: Hướng dẫn viên tổng kết các ý kiến để khẳng định trẻ em là ai theo điểm cần ghi nhớ.

Kết luận/Ghi nhớ:

Theo Công ước của Liên hợp quốc về quyền trẻ em (Công ước) quy định trẻ em là người dưới 18 tuổi.

Theo Luật trẻ em năm 2016, trẻ em là người dưới 16 tuổi.

Mỗi trẻ em là một con người với những đặc điểm về thể chất và về tâm sinh lý riêng. Những đặc điểm và khả năng của trẻ em còn đang tiếp tục hình thành, thay đổi và phát triển theo từng độ tuổi và sự trưởng thành, do vậy rất khác với người lớn.

Hoạt động 2: Nhu cầu của trẻ em

Mục tiêu: Các thành viên tìm hiểu nhu cầu của trẻ em

Thời gian: 25 phút

TÀI LIỆU HƯỚNG DẪN MÔ HÌNH CÂU LẠC BỘ QUYỀN TRẺ EM

Phương tiện công cụ: Giấy A0, A4, bìa màu, bút dạ, băng dính, giấy, hồ dán, kéo (hoặc băng đen và phân).

Mỗi nhóm 1 tập gồm 24 thẻ màu hoặc trắng kích cỡ bằng tờ A4 để trống

Các bước thực hiện:

- Chuẩn bị vật liệu:

Giấy A0 cắt làm 4, mỗi nhóm sẽ vẽ ra các nhu cầu và mong muốn của trẻ em (mỗi nhóm vẽ hoặc viết mỗi nhu cầu hoặc mong muốn vào một thẻ và tối thiểu cần có 24 thẻ)

- Chia nhóm và yêu cầu:

Bước 1: Các bạn vẽ hoặc viết vào các phiếu bất kì nhu cầu và mong muốn của trẻ em mà nhóm mình đã thống nhất.

Bước 2: Hướng dẫn viên thông báo với các bạn rằng, do tình hình thiên tai tại miền Trung nên nguồn ngân sách bị giảm, phải cắt bớt 8 nhu cầu của trẻ và để riêng ra.

Bước 3: Hướng dẫn viên thông báo rằng, do khủng hoảng kinh tế toàn cầu, nên mỗi nhóm cũng phải thảo luận và cắt bỏ đi 8 nhu cầu nữa.

Bước 4: Hướng dẫn viên sau đó, đề nghị các nhóm dán 8 nhu cầu còn lại của nhóm vào bảng/ giấy A0 kẻ theo mẫu sau: Đề nghị từng nhóm lên dán lần lượt. Nhóm sau sẽ lựa chọn các thẻ nào giống với thẻ của nhóm trước thì dán ngay ở dưới đó.

Nhóm 1								
Nhóm 2								
Nhóm 3								

Bước 5: Hướng dẫn viên yêu cầu các bạn quan sát và tìm ra những phiếu được nhiều nhóm chọn nhất và ít nhóm chọn nhất.

Bước 6: Hướng dẫn viên hỏi: Tại sao nhóm lại giữ lại 8 nhu cầu này?

Nhóm có thấy khó khăn khi phải bỏ bớt các nhu cầu không? Tại sao?

Bước 7: Hướng dẫn viên kết luận

Kết luận/Ghi nhớ:

Tất cả các nhóm đều lựa chọn đúng, không nhóm nào sai bởi vì mỗi nhóm có một lý do riêng khi lựa chọn như vậy.

Tất cả các nhu cầu đó của trẻ em đều không thể bỏ qua.

Những điều cần thiết cho sự phát triển của trẻ em còn nhiều hơn rất nhiều so với những nhu cầu cơ bản nhất mà các nhóm đã lựa chọn và ưu tiên. Nhu cầu có thể cắt giảm, thêm bớt phụ thuộc vào hoàn cảnh, điều kiện kinh tế, chính trị, văn hóa và tự nhiên.

Hoạt động 3: Phân biệt nhu cầu và quyền

Mục tiêu: Các thành viên tìm hiểu sự khác nhau giữa quyền và nhu cầu của trẻ em

Thời gian: 45 phút

Phương tiện công cụ: Giấy A0, bút dạ, băng dính giấy (hoặc băng và phân)

Các bước thực hiện:

Bước 1: Hướng dẫn viên chia nhóm 3 bạn để các bạn thảo luận

Câu hỏi thảo luận: Theo các bạn quyền và nhu cầu của trẻ là khác hay giống nhau? Nêu đặc điểm của quyền và nhu cầu?

- Bước 2: Yêu cầu từng bạn trong nhóm nói lên suy nghĩ của mình, HDV ghi câu trả lời vào giấy A0 theo mẫu sau:

Nhu cầu là	Quyền là

Bước 3: Hướng dẫn viên bổ sung, kết luận

Kết luận/Ghi nhớ:

Nhu cầu	Quyền
Là những yêu cầu mà một người cần có để có thể tồn tại và phát triển	Là những đòi hỏi cơ bản chính đáng mà một người phải có để đảm bảo tồn tại và phát triển một cách tốt nhất
Khác nhau với những nhóm người khác nhau, ở thời điểm khác nhau	Giống nhau đối với tất cả mọi người, mọi lúc, mọi nơi
Một số người, nhóm người có thể bị bỏ qua	Không bỏ qua ai
Có thể không được đáp ứng, phụ thuộc vào hoàn cảnh điều kiện.	Buộc phải đáp ứng trong mọi hoàn cảnh, điều kiện
Không quy định rõ ràng ai là người chịu trách nhiệm	Có quy định cơ quan, tổ chức, cá nhân chịu trách nhiệm
Không được pháp luật bảo đảm	Được bảo đảm về pháp luật

Chủ đề 3: Quyền và bổn phận của trẻ em

Giới thiệu chung: Mọi trẻ em đều được hưởng tất cả các quyền của trẻ em, các quyền được phân chia thành 4 nhóm quyền: sống còn, bảo vệ, phát triển và tham gia. Trẻ em cần được biết về những quyền mình được hưởng để thực hiện và yêu cầu những người xung quanh tôn trọng và cùng thực hiện những quyền này.

Mục tiêu: Nhằm giúp các bạn biết và ghi nhớ về 4 nhóm quyền cơ bản của trẻ em để yêu cầu tất cả mọi người bảo vệ, thực hiện quyền của mình, đồng thời khuyến khích các bạn tự giác thực hiện nghĩa vụ của mình.

Thời gian: 45 phút

Phương tiện công cụ: Giấy A0 và bút dạ (hoặc bảng đen và phấn), thẻ màu, băng dính giấy. Phụ lục Công ước và Luật trẻ em.

Bài 1: Quyền của trẻ em

Hoạt động 1: Trò chơi về các nhóm quyền “Sống còn, phát triển, bảo vệ, tham gia”

Mục tiêu: Khởi động, tạo sự gần gũi giữa các bạn và ghi nhớ tên gọi của 4 nhóm quyền trẻ em

Thời gian: 10 phút

Phương tiện công cụ: không cần

Các bước thực hiện

Bước 1: Hướng dẫn viên hướng dẫn các bạn tập trung thành một vòng tròn rộng, mỗi người đứng thoải mái trong vòng tròn (cách nhau 1 cánh tay). Hướng dẫn viên đứng giữa vòng tròn.

Bước 2: Hướng dẫn viên hướng dẫn cho các bạn về trò chơi “Làm theo điều tôi nói chứ không làm theo điều tôi làm” về 4 nhóm quyền của trẻ em:

- Khi hướng dẫn viên nói to “Sống còn” thì các bạn đưa hai tay ra phía trước ngực tạo thành hình 1 mái nhà (chữ V ngược)

- Khi hướng dẫn viên nói to “Bảo vệ” các bạn đưa hai tay bắt chéo trước ngực tạo thành hình chữ X

- Khi hướng dẫn viên nói to “Phát triển”, các bạn đưa hai tay lên cao trên đầu, hai tay hướng ra ngoài hình chữ V

- Khi hướng dẫn viên nói to “Tham gia”, các bạn đưa hai tay lên miệng tạo thành cái loa (giống như đang nói - bày tỏ ý kiến).

Bước 3: Hướng dẫn viên hô to hiệu lệnh cho các bạn làm động tác theo lời nói hướng dẫn của Hướng dẫn viên, đồng thời hướng dẫn viên làm động tác trái ngược với hiệu lệnh mình hô. Các bạn bị bắt phạt khi không làm động tác theo hiệu lệnh của Hướng dẫn viên (chỉ làm theo lời nói chứ không làm theo động tác của Hướng dẫn viên).

Hoạt động 2: Tìm hiểu thêm về các điều khoản Công ước và Luật trẻ em

Mục tiêu: Có hiểu biết về các quyền của trẻ em, biết được tên các quyền trẻ em được hưởng theo điều khoản ghi trong Công ước và Luật trẻ em.

Thời gian: 10 phút

Phương tiện công cụ: Bảng đen - phấn / Giấy A0, bút dạ. In hoặc phát Phụ lục Công ước và Luật trẻ em cho mỗi nhóm một bản

Các bước thực hiện:

Bước 1: Hướng dẫn viên chia các bạn ra thành 2 nhóm cân bằng nhau. Chọn 2 bạn làm thư ký cho 2 nhóm.

Bước 2: Mỗi nhóm sẽ nêu lên những quyền trẻ em được hưởng nêu trong Công ước và Luật trẻ em mà trẻ em biết.

Bước 3: Sau khi nhóm này nêu tên 1 quyền thì nhóm kia phải nêu được ngay tên của 1 quyền khác (các quyền không được trùng nhau). Nếu nhóm kia không nêu được thì hướng dẫn viên có thể cho các bạn đếm từ 1 đến 5, hết thời gian mà vẫn không nêu được thì xem như thua cuộc.

- Trò chơi tiếp tục cho đến khi các bạn nêu ra hết các quyền của trẻ em. Nhóm thắng là nhóm nêu được nhiều quyền trẻ em hơn.

- Yêu cầu: Các quyền nêu ra phải đúng là quyền chứ không phải nhu cầu của trẻ (ví dụ: quyền được học tập, quyền được vui chơi, quyền được có giấy khai sinh, quyền được nhận làm con nuôi, v.v... Còn những nhu cầu như nhu cầu có xe đạp, có tivi, được đi du lịch... thì không phải là quyền).

Hoạt động 3: Phân biệt các nhóm quyền

Mục tiêu: Phân biệt các nhóm quyền trẻ em, các quyền được quy định trong Công ước và Luật trẻ em.

Thời gian: 25 phút

Phương tiện công cụ: Sử dụng bản in của hoạt động 2 (bài 1), băng dính giấy A0, bút dạ, thẻ màu.

Các bước thực hiện:

Bước 1: Từ các quyền trẻ em được nêu ra ở hoạt động 2, hướng dẫn viên viết tên 4 nhóm quyền: Quyền được sống còn, Quyền được bảo vệ, Quyền được phát triển và Quyền được tham gia lên giấy A0 hoặc băng (mỗi nhóm sẽ kẻ 1 tờ A0 làm 4 phần và đề tên từng nhóm quyền vào từng phần đó)

Bước 2: Mỗi nhóm sắp xếp các điều khoản Công ước và Luật trẻ em nhóm vào nhóm quyền phù hợp (có thể dùng kéo để cắt rời các điều khoản).

Bước 3: Hướng dẫn viên giúp các bạn so sánh sự giống và khác nhau giữa các nhóm trong việc sắp xếp các điều khoản vào 4 nhóm quyền bằng cách mời một bạn của một nhóm nêu các điều khoản trong từng nhóm quyền, các nhóm khác so sánh với đáp án của mình và thảo luận

Bước 4: Hướng dẫn viên kết luận

Kết luận/Ghi nhớ:

- Quyền trẻ em chính là quyền con người của trẻ em;
- Quyền trẻ em được pháp luật bảo đảm;
- Quyền trẻ em áp dụng và bình đẳng với mọi trẻ em ở mọi miền đất nước. 4 nhóm quyền đều có liên quan với nhau và không thể tách rời (Nhu vậy có những điều khoản có thể thuộc vào trên một nhóm quyền. Việc phân chia chỉ mang tính tương đối);

- Việc thực hiện tốt nhóm quyền này là giúp thực hiện tốt các nhóm quyền khác;
- Quyền được sống còn: có giấy khai sinh, được đảm bảo về nơi ở an toàn, nhu cầu cơ bản về thực phẩm, dinh dưỡng để sống, quần áo để mặc, chăm sóc sức khỏe;
- Quyền được phát triển: trẻ em được giáo dục, vui chơi giải trí, được phát triển những khả năng và sở thích của mình, được tham gia các hoạt động văn hóa, được tự do tín ngưỡng, tôn giáo.
- Quyền được bảo vệ: trẻ em được bảo vệ khỏi bạo lực, xâm hại thân thể, tinh thần, lao động trẻ em, xao nhãng, bỏ rơi.
- Quyền được tham gia: trẻ em được tiếp nhận thông tin phù hợp lứa tuổi, được kiến nghị, bày tỏ ý kiến, quan điểm riêng của mình về các vấn đề về trẻ em; được người lớn lắng nghe và phản hồi các kiến nghị, ý kiến của mình; được tham gia vào quá trình ra quyết định; được kết giao, được thành lập hoặc tham gia các nhóm, hiệp hội và tham gia các hoạt động xã hội lành mạnh, phù hợp.

Bài 2: Bốn phận của trẻ em

Giới thiệu chung

Chúng ta đều biết trẻ em nói chung đều có quyền được hưởng 4 nhóm quyền. Tuy nhiên, là trẻ em Việt Nam, chúng mình cũng có những quyền cụ thể và phù hợp với luật pháp Việt Nam, bối cảnh Việt Nam. Bên cạnh những quyền trẻ em được hưởng, trẻ em còn có bốn phận của mình.

Mục tiêu: Nhằm giúp các bạn biết và ghi nhớ một cách chi tiết các bốn phận của mình.

Thời gian: 45 phút

Phương tiện công cụ:

Giấy A0 và bút dạ (hoặc bảng đen và phấn) thẻ màu, băng dính, giấy, bảng A0 ghi 5 Điều Bác Hồ dạy Thiếu niên, Nhi đồng.

Các bước thực hiện:

Bước 1: Yêu cầu từng bạn suy nghĩ và nói tên một nghĩa vụ, nhiệm vụ mà trẻ em cần thực hiện song song với được hưởng những quyền của mình. Hướng dẫn viên ghi trên bảng mọi ý kiến.

Bước 2: Hướng dẫn viên tổng kết ý kiến và khái quát vào 5 Điều Bác Hồ dạy Thiếu niên, Nhi đồng (5 phút).

Bước 3: Chia thành 5 nhóm và giao cho mỗi nhóm thảo luận một Điều Bác Hồ dạy (15 phút).

- Treo bảng A0 đã ghi sẵn 5 Điều Bác Hồ dạy Thiếu niên, nhi đồng.

- Câu hỏi thảo luận: Các bạn hãy liệt kê những việc các bạn nên làm để thực hiện tốt 5 Điều Bác dạy.

Bước 4: Yêu cầu các nhóm trình bày (10 phút)

Bước 5: Kết luận/ ghi nhớ

Gợi ý cho Hướng dẫn viên:

- Nhắc lại 5 Điều Bác Hồ dạy và nhấn mạnh một số việc cần làm cụ thể.

- Nếu các nhóm đã có ý tưởng tự thì có thể lấy bài của các nhóm để làm kết luận cũng được

Kết luận/Ghi nhớ:

5 Điều Bác Hồ dạy Thiếu niên nhi đồng	Các hành động nên làm
Yêu Tổ Quốc, yêu đồng bào	Tuân thủ pháp luật, biết sống vì mọi người “Mình vì mọi người, vì cộng đồng, sẵn sàng tham gia các hoạt động tại cộng đồng để xây dựng cộng đồng an toàn; biết yêu thương, kính trọng, giúp đỡ ông bà, cha mẹ, người lớn, em bé, các bạn không may mắn.

5 Điều Bác Hồ dạy Thiếu niên nhi đồng	Các hành động nên làm
Học tập tốt, lao động tốt	Luôn chăm học, làm bài, học bài đầy đủ, trong lớp chú ý nghe giảng, hăng hái phát biểu xây dựng bài, không quay cóp; tham gia tốt các phong trào trường lớp và lao động công ích. Học đi đôi với hành.
Đoàn kết tốt, kỷ luật tốt	Luôn tôn trọng bạn bè, thầy cô và người lớn tuổi. Luôn tuân thủ nội quy, quy định của nhà trường, của lớp, tuân thủ pháp luật và lưu giữ truyền thống tốt đẹp của địa phương, gia đình.
Giữ gìn vệ sinh thật tốt	Luôn có ý thức bảo vệ môi trường từ ở nhà, xóm làng và trường lớp bằng cách đổ rác đúng nơi quy định, sử dụng nước tiết kiệm, không đốt rác, nhựa, rom... Vệ sinh cá nhân: rửa tay trước khi ăn và sau khi đi vệ sinh; sử dụng điện tiết kiệm.
Khiêm tốn thật thà dũng cảm	Luôn dũng cảm bảo vệ cái đúng, phê bình điều sai trái; không vì mình nổi tiếng hay thành thạo hơn người khác khi làm việc gì đó mà kiêu căng, tự mãn.

Bổn phận của trẻ em theo Luật trẻ em:

Bổn phận của trẻ em đối với gia đình: Kính trọng, lễ phép, hiếu thảo với ông bà, cha mẹ; yêu thương, quan tâm, chia sẻ tình cảm, nguyện vọng với cha mẹ và các thành viên trong gia đình, dòng họ; học tập, rèn luyện, giữ gìn nề nếp gia đình, phụ giúp cha mẹ và các thành viên trong gia đình những công việc phù hợp với độ tuổi, giới tính và sự phát triển của trẻ em.

Bổn phận của trẻ em đối với nhà trường, cơ sở trợ giúp xã hội và cơ sở giáo dục khác: Tôn trọng giáo viên, cán bộ, nhân viên của nhà trường, cơ sở trợ giúp xã hội và cơ sở giáo dục khác; thương yêu, đoàn kết, chia sẻ khó khăn, tôn trọng, giúp đỡ bạn bè; rèn luyện đạo đức, ý thức tự học, thực hiện nhiệm vụ học tập, rèn luyện theo chương trình, kế hoạch giáo dục của nhà trường, cơ sở giáo dục khác; giữ gìn, bảo vệ tài sản và chấp hành đầy đủ nội quy, quy định của nhà trường, cơ sở trợ giúp xã hội và cơ sở giáo dục khác.

Bổn phận của trẻ em đối với cộng đồng, xã hội: tôn trọng, lễ phép với người lớn tuổi; quan tâm, giúp đỡ người già, người khuyết tật, phụ nữ mang thai, trẻ nhỏ, người gặp hoàn cảnh khó khăn phù hợp với khả năng, sức khỏe, độ tuổi của mình; tôn trọng quyền, danh dự, nhân phẩm của người khác; chấp hành quy định về an toàn giao thông và trật tự, an toàn xã hội; bảo vệ, giữ gìn, sử dụng tài sản, tài nguyên, bảo vệ môi trường phù hợp với khả năng và độ tuổi của trẻ em; phát hiện, thông tin, thông báo, tố giác hành vi vi phạm pháp luật.

Bổn phận của trẻ em đối với quê hương, đất nước: yêu quê hương, đất nước, yêu đồng bào, có ý thức xây dựng và bảo vệ Tổ quốc; tôn trọng truyền thống lịch sử dân tộc; giữ gìn bản sắc dân tộc, phát huy phong tục, tập quán, truyền thống và văn hóa tốt đẹp của quê hương, đất nước; tuân thủ và chấp hành pháp luật; đoàn kết, hợp tác, giao lưu với bạn bè, trẻ em quốc tế phù hợp với độ tuổi và từng giai đoạn phát triển của trẻ em.

Bổn phận của trẻ em với bản thân: có trách nhiệm với bản thân; không hủy hoại thân thể, danh dự, nhân phẩm, tài sản của bản thân; sống trung thực, khiêm tốn; giữ gìn vệ sinh, rèn luyện thân thể; chăm chỉ học tập, không tự ý bỏ học, không rời bỏ gia đình sống lang thang; không đánh bạc; không mua, bán, sử dụng rượu, bia, thuốc lá và chất gây nghiện, chất kích thích khác; không sử dụng, trao đổi sản phẩm có nội dung kích động bạo lực, đồi trụy; không sử dụng đồ chơi hoặc trò chơi có hại cho sự phát triển lành mạnh của bản thân.

Chủ đề 4: Quyền tham gia của trẻ em, các nấc thang tham gia của trẻ em và kỹ năng thực hiện quyền tham gia của trẻ em

Bài 1: Quyền tham gia của trẻ em

Giới thiệu chung: Theo Công ước, Hiến pháp năm 2013 và Luật trẻ em, trẻ em có quyền tham gia vào các vấn đề về trẻ em. Trẻ em nên chủ động tham gia và người lớn có thể giúp trẻ em tham gia thông qua bốn hình thức cơ bản được đề cập trong các nội dung của buổi sinh hoạt hôm nay.

Mục tiêu: Nhằm giúp trẻ em hiểu được tham gia của trẻ em là gì, các hình thức để trẻ em có thể tham gia trong các vấn đề có liên quan đến cuộc sống của mình.

Thời gian: 45 phút

Phương tiện công cụ: Giấy A0 và bút dạ hoặc bảng đen và phấn. Thẻ màu, băng dính giấy.

Các tình huống đóng kịch được viết sẵn ra giấy

Hoạt động 1: Trò chơi khởi động “Trẻ em cần”

Mục tiêu: Khởi động, tạo không khí thân mật, vui vẻ và có thể hiểu khái niệm ban đầu về sự tham gia.

Thời gian: 10 phút

Phương tiện, công cụ: Cần khoảng không gian đủ rộng để trẻ em đứng thành hình tròn (có thể ra ngoài sân).

Các bước thực hiện: Hướng dẫn viên hướng dẫn cho các bạn về trò chơi “Trẻ em cần”.

Bước 1: Hướng dẫn các bạn đứng thành vòng tròn. Đếm số 1, 2 để chia thành 2 nhóm đều nhau.

Hai nhóm được chia sẽ đứng tách biệt, hướng dẫn viên đứng phía trên, cách xa 2 nhóm khoảng 3-4 mét.

Bước 2: Khi hướng dẫn viên hô to “Trẻ em cần”, hai nhóm sẽ đáp lại “Cần gì? Cần gì?”

- Hướng dẫn viên nói to 1 vật dụng bất kỳ kèm theo số lượng yêu cầu.

Ví dụ: “Trẻ em cần 10 cái khăn quàng” Hay “Trẻ em cần 3 sợi dây nịt”. Nhóm nào đem những vật dụng được yêu cầu lên cho hướng dẫn viên đầy đủ số lượng và thời gian nhanh hơn sẽ được tính điểm cho lượt chơi đó.

- Hướng dẫn viên có thể quyết định bao nhiêu lượt chơi cho 1 lần chơi. Nhóm thắng cuộc là nhóm có điểm nhiều hơn.

Bước 3: Sau khi công bố nhóm thắng cuộc và thua cuộc, hướng dẫn viên hỏi 1 số câu hỏi cho 2 nhóm để rút ra bài học cho trò chơi.

- Hỏi nhóm thắng cuộc: Nguyên nhân nào giúp nhóm mình thắng cuộc trong trò chơi này?

- Hỏi nhóm thua cuộc: Vì lý do nào mà nhóm mình đã không thắng được trong trò chơi này?

- Dựa trên ý kiến của 2 nhóm để đưa ra kết luận: Nhóm thắng cuộc là nhóm có nhiều thành viên tham gia vào trò chơi, sẵn sàng nêu ý kiến và đóng góp những vật mình có cho nhóm để đạt được yêu cầu của hướng dẫn viên sớm nhất. Có tinh thần hợp tác và lắng nghe ý kiến của các thành viên khác trong nhóm.

Hoạt động 2: Tìm hiểu sự tham gia của trẻ em

Mục tiêu: Hiểu được sự tham gia của trẻ em là gì?

Thời gian: 10 phút

Phương tiện công cụ: Thẻ màu, bút dạ, băng dính giấy. Tờ giấy A0: Viết khái niệm “Sự tham gia của trẻ em” (Hoặc bảng đen và phấn).

Các bước thực hiện:

Bước 1: Chia cặp: Yêu cầu 1 người trong nhóm 1 tìm 1 người trong nhóm 2 để làm thành 1 cặp và kiểm chỗ ngồi gần nhau.

Hướng dẫn viên hỏi các bạn câu hỏi “Theo các bạn thế nào là tham gia?” Có thể viết trên thẻ màu và dán trên bảng để các bạn tập trung và ghi nhớ câu hỏi

Bước 2: Mỗi một cặp sẽ thảo luận với nhau trong 5 phút để trả lời cho câu hỏi trên và viết ý kiến của mình ngắn gọn trên thẻ màu.

Bước 3: Sau khi thảo luận xong, mỗi cặp sẽ đại diện trình bày ý kiến của nhóm mình trước mọi người và sau đó dán thẻ màu có ý kiến đó lên bảng.

Bước 4: Hướng dẫn viên sẽ tổng hợp ý kiến từ các thẻ màu và khoanh tròn/ gạch dưới những từ có ý nghĩa về sự tham gia, hoặc viết lại những cụm từ này trên 1 thẻ màu.

Bước 5: Đưa ra kết luận về sự tham gia của trẻ em dựa trên các cụm từ mà các bạn viết ra trên thẻ màu

Kết luận/Ghi nhớ:

Quyền tham gia của trẻ em là một trong bốn nhóm quyền quan trọng của trẻ em được quy định trong Công ước (sống còn, phát triển, bảo vệ và tham gia) và là 02 trong 25 điều quy định các quyền cơ bản của trẻ em được quy định trong Luật trẻ em.

Quyền tham gia của trẻ em bao gồm quyền được tiếp cận thông tin phù hợp lứa tuổi, được kiến nghị, bày tỏ ý kiến, quan điểm riêng của mình về các vấn đề về trẻ em; quyền được người lớn lắng nghe và phản hồi các kiến nghị, ý kiến của mình; quyền được tham gia vào quá trình ra quyết định; quyền được kết giao, được thành lập hoặc tham gia các nhóm, hiệp hội và tham gia các hoạt động xã hội lành mạnh, phù hợp.

Hoạt động 3: Đóng kịch về các hình thức trẻ em có thể tham gia

Mục tiêu: Hiểu được các hình thức trẻ em có thể tham gia. Tạo sự sáng tạo và cơ hội thể hiện cho các thành viên.

Thời gian: 25 phút

Phương tiện công cụ: Tờ phát tay kịch bản 1, 2, 3. Thẻ màu, bút dạ, băng dính

Các bước thực hiện:

Bước 1: Chia các bạn ra thành 3 nhóm nhỏ bằng cách đếm số hoặc tên loài hoa (lan, cúc, trúc), tên trái cây (me, xoài, ổi)...

Bước 2: Mỗi nhóm sẽ thảo luận và diễn một vở kịch để bày tỏ cách các bạn có thể tham gia trong các hoạt động có liên quan đến trẻ em tại gia đình, trường học và trong thôn xóm.

Nội dung cơ bản của kịch:

Kịch 1: Nhân dịp kỷ niệm ngày thành lập trường, nhà trường dự định tổ chức một ngày sinh hoạt vui chơi ngoài trời và đêm văn nghệ cho học sinh trong trường. Ban giám hiệu nhà trường giao công việc này cho thầy Tổng Phụ trách Đội và Ban Chỉ huy Liên đội phụ trách tổ chức và thực hiện. Các bạn hãy thể hiện tình huống này qua kịch và bày tỏ cách học sinh có thể tham gia như thế nào trong hoạt động này.

Kịch 2: Ở thôn/ấp hiện tại đang có nhiều nhóm thanh niên đua đòi, hay tụ tập để đua xe, hút chích ma túy và uống rượu. Các bạn học sinh đi học về thường phải đi ngang qua các điểm tụ tập này và rất sợ hãi vì thường bị dọa nạt, đòi nộp tiền và bị đánh nếu không đáp ứng yêu cầu của các anh. Ủy ban nhân dân xã có biết tin này và dự định tổ chức một diễn đàn trẻ em nhằm tạo điều kiện cho các em trong xã, huyện có thể nói lên ý kiến của mình về các vấn đề liên quan đến các em. Các bạn hãy đóng 1 vở kịch ngắn tạo điều kiện để các bạn có thể tham gia như thế nào trong diễn đàn trẻ em sắp được tổ chức và nói lên tình trạng trên tại địa phương.

Kịch 3: Lan là con đầu trong gia đình có 3 người con. Lan chuẩn bị kết thúc THCS và đang lựa chọn trường THPT để đăng ký thi vào lớp 10. Ba mẹ thì muốn Lan học ở trường gần nhà, có thể đi bộ để đến trường hằng ngày được, còn Lan thì lại muốn được học ở trường điểm của huyện vì có giáo viên dạy giỏi hơn và chất lượng học tập của học sinh tốt hơn nhưng

phải đi học bằng xe đạp vì trường cách nhà 4km. Còn 1 tuần nữa là hạn chót để nộp hồ sơ vào trường THPT. Vì vậy Lan và gia đình phải quyết định sẽ học ở trường nào. Các bạn hãy đóng kịch thể hiện Lan có thể tham gia như thế nào trong quyết định có liên quan đến Lan ở gia đình.

Hướng dẫn viên có thể đến với từng nhóm và tham gia thảo luận, gợi ý các hình thức trẻ em có thể tham gia.

Bước 3: Sau khi mỗi nhóm trình diễn xong vở kịch, hướng dẫn viên yêu cầu cử đại diện 1 người trong nhóm đúc kết ngắn gọn về vở kịch và nêu ra những cách trẻ em có thể tham gia trong các hoạt động, quyết định có liên quan đến trẻ em.

Ghi những ý chính, các hình thức tham gia mà các bạn nói vào thẻ màu và dán lên bảng.

Bước 4: Hướng dẫn viên kết luận lại các hình thức để trẻ em có thể tham gia.

Kết luận/Ghi nhớ:

Trẻ em có thể tham gia vào các vấn đề về trẻ em dưới nhiều hình thức khác nhau:

- Diễn đàn, hội nghị, hội thảo, tọa đàm, cuộc thi, sự kiện;
- Thông qua tổ chức đại diện tiếng nói, nguyện vọng của trẻ em; hoạt động của Đội thiếu niên tiên phong Hồ Chí Minh, Đoàn thanh niên cộng sản Hồ Chí Minh; tổ chức xã hội, tổ chức xã hội - nghề nghiệp hoạt động vì trẻ em;
- Hoạt động của câu lạc bộ, đội, nhóm của trẻ em được thành lập theo quy định của pháp luật;
- Tham vấn, thăm dò, lấy ý kiến trẻ em;
- Bài tỏ ý kiến, nguyện vọng trực tiếp hoặc qua kênh truyền thông đại chúng, truyền thông xã hội và các hình thức thông tin khác.

Bài 2: Các nấc thang tham gia của trẻ em

Giới thiệu chung: Sự tham gia của trẻ em có những mức độ khác nhau và được đo bằng các nấc thang tham gia của Roger Hart 1992. Hiểu rõ các nấc thang tham gia sẽ giúp cho người lớn và trẻ em biết được mức độ tham gia của trẻ và có những hoạt động thích hợp để tăng cường sự tham gia của trẻ trong gia đình, trường học, cộng đồng nhiều hơn.

Mục tiêu: Nhằm giúp trẻ em hiểu được sự tham gia của trẻ được phân chia thành các mức độ khác nhau và các nấc thang về mức độ tham gia của trẻ em.

Thời gian 90 phút

Phương tiện, công cụ: Bút dạ, thẻ màu, 2 bộ thẻ viết sẵn các nấc thang tham gia (2 màu khác nhau), băng dính giấy.

Hoạt động 1: Trò chơi khởi động “Đoàn kết”

Mục tiêu Giúp các bạn phá băng và hòa nhập với nhau dễ dàng.

Thời gian: 15 phút

Phương tiện công cụ: Không gian đủ rộng để đứng thành vòng tròn.

Các bước thực hiện:

Bước 1: Hướng dẫn viên tập trung các bạn lại thành hình tròn qua bài hát “Vòng tròn có một cái tâm”.

Bài hát: Vòng tròn có một cái tâm, cái tâm đi giữa vòng tròn. Đi sao đi cho đều đi cho khéo, cho vòng tròn đừng méo đừng vuông.

Bước 2: Hướng dẫn viên hô to “Đoàn kết, đoàn kết”. Tất cả mọi người đáp lại “Kết mấy? Kết mấy?”. Hướng dẫn viên sẽ ra điều kiện “Kết + Điều kiện”. Ví dụ: Kết 5 người 4 chân, kết 6 người 3 chân....

Những người nào không tìm được nhóm cho mình, hoặc nhóm nào không thực hiện được điều kiện hướng dẫn viên đưa ra thì chịu phạt.

Hoạt động 2: Sắp xếp các bậc thang của sự tham gia trẻ em

Mục tiêu: Giúp các bạn phân biệt được các bậc thang tham gia và các mức độ tham gia

Thời gian: 30 phút

Phương tiện công cụ: Bộ thẻ 9 bậc tham gia, mỗi bậc thang ghi trên một thẻ, băng dính giấy, giấy Ao vẽ bảng các bậc thang tham gia.

Các bước thực hiện:

Bước 1: Chia các bạn thành 2 nhóm bằng nhau, mỗi nhóm được phát một bộ thẻ gồm 9 bậc thang tham gia.

Bước 2: Các thành viên trong nhóm sẽ tìm hiểu các bậc thang tham gia và sắp xếp theo thứ tự từ thấp nhất đến cao nhất các mức độ tham gia của trẻ em (Không được quan tâm - Người lớn điều khiển - Trang trí - Tượng trưng - Được thông báo - Được hỏi ý kiến - Cùng quyết định - Tự khởi xướng - Tự quyết định).

Mỗi một người trong nhóm sẽ nhận lấy một bậc thang và dán trước ngực của mình, và sắp xếp thứ tự những thành viên trong nhóm theo thứ tự các bậc thang. Nhóm nào xong trước sẽ đứng thành hàng đã sắp xếp theo thứ tự và hô to “xong”.

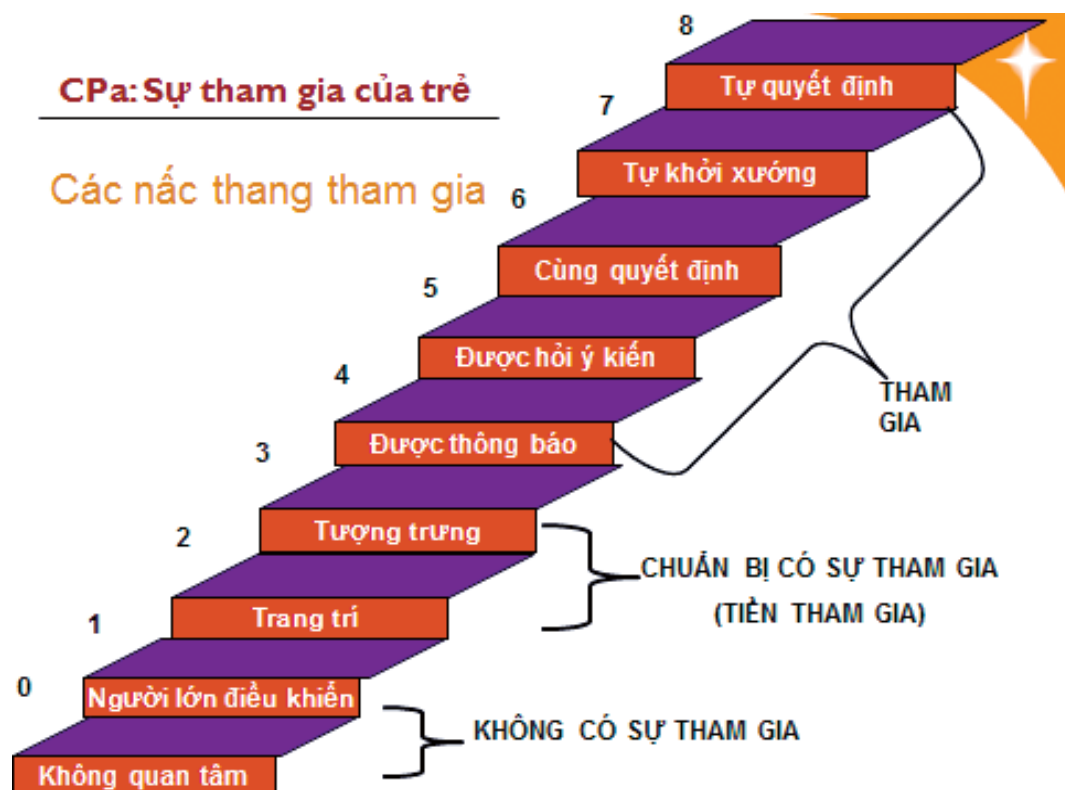
Bước 3: Mỗi nhóm cử đại diện nhóm mình để trình bày về thứ tự các bậc thang đã sắp xếp và lý do mình sắp xếp như vậy.

Bước 4: Xem lại kết quả của 2 nhóm, nhóm nào có nhiều bậc thang đúng với thứ tự các bậc thang tham gia theo đáp án sẽ là nhóm thắng cuộc.

Có 3 mức độ tham gia cơ bản, mỗi nhóm sẽ phân chia 9 bậc thang đã được sắp xếp theo thứ tự đúng thành 3 mức độ và đặt tên cho các mức độ đó. Những bậc thang nào cùng một mức độ sẽ đứng sát cạnh nhau và tách rời với các mức độ còn lại.

Bước 5: Hướng dẫn viên xem kết quả của 2 nhóm và đưa ra đáp án.

Hướng dẫn viên treo tờ Ao vẽ các bậc thang tham gia:

Kết luận/Ghi nhớ:

Có 3 mức độ tham gia: Không có sự tham gia, chuẩn bị tham gia và có sự tham gia được sắp xếp từ thấp đến cao tương ứng với các nấc thang.

Mức độ “Không có sự tham gia” bao gồm 2 nấc thang: “Không quan tâm” và “Người lớn điều khiển”.

Mức độ “Chuẩn bị có sự tham gia” bao gồm 2 nấc thang: “Trang trí” và “Tượng trưng”.

Mức độ “Có sự tham gia” bao gồm 5 nấc thang: “Được thông báo”, “Được hỏi ý kiến”, “Cùng quyết định”, “Tự khởi xướng” và “Tự quyết định”.

Hoạt động 3: Tìm hiểu ý nghĩa của từng nấc thang tham gia

Mục tiêu: Giúp các bạn hiểu rõ ý nghĩa của từng nấc thang và các biểu hiện của từng mức độ tham gia.

Thời gian: 30 phút

Phương tiện, công cụ: Giấy A0, bút dạ

Các bước thực hiện:

Bước 1: Hướng dẫn viên phân chia nhóm cặp đôi: Hai người mang cùng thẻ nấc thang giống nhau ở hai nhóm sẽ tạo thành một cặp (ví dụ: Người mang nấc thang “Không được quan tâm” ở nhóm 1 và người mang nấc thang “Không được quan tâm” ở nhóm 2 sẽ tạo thành một nhóm), những người còn lại không mang nấc thang sẽ làm thành một nhóm riêng (tạm gọi là nhóm phản biện).

Bước 2: Mỗi cặp có 5 phút để thảo luận về ý nghĩa của nấc thang mình đang mang, những biểu hiện nào thể hiện về mức độ tham gia đó và đưa ra một ví dụ cụ thể để làm rõ ý nghĩa.

Câu hỏi: Nấc thang bạn đang mang có nghĩa như thế nào? Các biểu hiện của mức độ đó và cho ví dụ cụ thể?

Nhóm chung còn lại (không mang nấc thang) sẽ thảo luận nhóm và viết ra giấy về ý nghĩa của tất cả các nấc thang.

Bước 3: Trình bày kết quả:

Mỗi cặp sẽ đứng trước lớp để trình bày kết quả mà cặp mình đã thảo luận. Đưa ra một ví dụ cụ thể.

Nhóm phản biện đưa ra những câu hỏi và ý kiến trái chiều để phản biện lại nội dung của từng cặp trình bày và các cặp có quyền dùng lý lẽ để bảo vệ lại ý kiến của nhóm mình.

Trong trường hợp nhóm phản biện vẫn không đồng ý với ý kiến của các cặp trình bày thì có thể đưa ra kết quả mà mình đã thảo luận với nhau trong nhóm và lấy ý kiến chung của cả lớp.

Kết luận/Ghi nhớ:

Hướng dẫn viên đưa ra các diễn giải làm rõ hơn ý nghĩa của từng nấc thang theo bảng bên dưới và trả lời câu hỏi nếu các bạn chưa hiểu rõ, có thể dùng một số ví dụ thực tế để giúp các bạn hiểu.

TÀI LIỆU HƯỚNG DẪN MÔ HÌNH CÂU LẠC BỘ QUYỀN TRẺ EM

Nấc thang	Mức độ tham gia	Ý nghĩa của từng nấc thang tham gia
8	Tự quyết định	Trẻ em là người đề xướng các ý tưởng, thực hiện hoạt động và tự quyết định phải làm gì. Trẻ sẽ chủ động thảo luận, hỏi lời khuyên và sự hỗ trợ của người lớn khi cần thiết. Người lớn không tham gia trực tiếp, chỉ tham gia nếu trẻ em yêu cầu giúp đỡ.
7	Tự khởi xướng	Trẻ em là người đề xướng ý tưởng và ra quyết định thực hiện hoạt động như thế nào, người lớn luôn có mặt để chỉ dẫn nhưng không quản lý điều hành công việc.
6	Cùng quyết định	Người lớn là người đưa ra các ý tưởng, người lớn và trẻ em cùng quyết định trên cơ sở bình đẳng. Trẻ em tham gia vào tất cả các khâu lập kế hoạch và thực hiện.
5	Được hỏi ý kiến	Người lớn thiết kế và quản lý công việc, trẻ em được hỏi ý kiến. Người lớn lắng nghe và cân nhắc kỹ ý kiến của trẻ em, sau đó quyết định xem xét đến đến tất cả mọi ý kiến. Trẻ em hiểu hoàn toàn quy trình công việc và ý kiến của trẻ được cân nhắc cách nghiêm túc.
4	Được thông báo	Người lớn quyết định công việc, thông báo với trẻ em. Trẻ em xung phong làm công việc đó. Trẻ em hiểu công việc phải làm, ai là người quyết định và tại sao nên tham gia vào công việc này. Trẻ em quyết định có nên tham gia hay không và người lớn tôn trọng ý kiến của trẻ em.

Nấc thang	Mức độ tham gia	Ý nghĩa của từng nấc thang tham gia
3	Tượng trưng	Người lớn quyết định phải làm gì. Trẻ em được hỏi và nói lên suy nghĩ của mình nhưng có rất ít hoặc không có sự lựa chọn nào về cách tham gia hay cách diễn đạt quan điểm của mình, phải theo sự sắp đặt của người lớn.
2	Trang trí	Trẻ em tham gia vào sự kiện do người lớn sắp đặt như múa hát, mặc áo có đính lô gô...nhưng trẻ không thực sự hiểu ý nghĩa của hoạt động.
1	Người lớn điều khiển	Trẻ em làm hoặc nói những gì người lớn gọi ý nhưng không thực sự hiểu vấn đề. Trẻ em chỉ được hỏi ý kiến lấy lệ, người lớn có thể sử dụng một vài ý kiến của trẻ nhưng không nói cho trẻ em biết quyết định cuối cùng và ảnh hưởng của quyết định đó đến trẻ em.
0	Không được quan tâm	Trẻ không được giúp đỡ và không được cân nhắc đến một chút nào.

Hoạt động 4: Những điều nên và không nên làm khi tham gia hoạt động.

Mục tiêu: Giúp các bạn phân biệt được những điều nên và không nên làm khi tham gia các hoạt động ở gia đình, trường, cộng đồng.

Thời gian: 15 phút

Phương tiện công cụ: Tài liệu phát tay: Bảng “Nên và không nên”

Các bước thực hiện:

Bước 1: Hướng dẫn viên chia 2 nhóm thi đua và phát cho mỗi nhóm một tài liệu phát tay những điều nên và không nên khi trẻ em tham gia.

Bước 2: Mỗi nhóm sẽ diễn tả hành động (có lời hoặc không lời, nhiều người cùng tham gia thực hiện) thể hiện nội dung của những ý trên. Mỗi lần chỉ diễn tả một hành động và mỗi hành động chỉ thể hiện 1 ý.

- Nhóm còn lại sẽ đoán xem hành động đó thể hiện điều gì
- Nhóm nào đoán đúng được nhiều hơn sẽ thắng

Bước 3: Hướng dẫn viên kết luận lại những điều nên và không nên làm khi trẻ em tham gia theo tài liệu phát tay. Bảng “Nên và không nên”.

Kết luận/Ghi nhớ:

Nên	Không nên
Tự nguyện tham gia	Miễn cưỡng tham gia
Tích cực tham gia	Không tích cực tham gia
Tự tin khi tham gia	Không tự tin tham gia
Bày tỏ ý kiến đối với người lớn	Không dám bày tỏ ý kiến đối với người lớn
Bày tỏ nguyện vọng của mình	Không bày tỏ nguyện vọng của mình
Tự khẳng định mình	Không nên phụ thuộc vào người lớn
Sáng tạo trong hoạt động	Thụ động trong hoạt động
Tham khảo ý kiến người lớn	Không hỏi người lớn về những điều còn thắc mắc
Lắng nghe các bạn khác	Không quan tâm ý kiến của các bạn

TÀI LIỆU HƯỚNG DẪN MÔ HÌNH CÂU LẠC BỘ QUYỀN TRẺ EM

Nên	Không nên
Tôn trọng ý kiến của các bạn khác	Phán xét các bạn khác mà không tham khảo ý kiến
Giúp đỡ các bạn đặc biệt là những bạn khó khăn	Không giúp đỡ các bạn
Sẵn sàng và cởi mở với những điều mới	Không quan tâm tới những điều mới

Chủ đề 5: Lập kế hoạch

Mục tiêu: Giúp các bạn biết cách lập kế hoạch cho một buổi sinh hoạt.

Thời gian: 45 phút

Phương tiện công cụ: Giấy A0, bút dạ

Các bước thực hiện:

Bước 1: Giới thiệu

- Hướng dẫn viên giới thiệu thành phần của buổi sinh hoạt lập kế hoạch;
- Hướng dẫn viên giới thiệu mục tiêu của buổi sinh hoạt lập kế hoạch.

Bước 2: Thảo luận điểm làm được và điểm cần cải thiện cho thời gian tới

- Hướng dẫn viên chia các thành viên tham dự theo các tiểu ban của Câu lạc bộ;

- Hướng dẫn viên yêu cầu các thành viên trong tiểu ban thảo luận những điểm làm được, điểm cần cải thiện trong các hoạt động của tiểu ban trong quý trước hoặc sáu tháng trước;

- Hướng dẫn viên yêu cầu các tiểu ban trình bày kết quả thảo luận của nhóm mình và mời các tiểu ban khác góp ý (nếu có).

Chú ý:

Trong bước này, nếu Ban chủ nhiệm có các báo cáo, kết quả đánh giá hoạt động của Câu lạc bộ trong quá trình hoạt động thì cũng chia sẻ cho các thành viên để tham khảo.

Bước 3: Thảo luận kế hoạch hoạt động cho từng tiểu ban

- Hướng dẫn viên yêu cầu các tiểu ban xây dựng kế hoạch hoạt động cho tiểu ban mình dựa trên mục tiêu và những điểm rút kinh nghiệm ở phần thảo luận trên để có kế hoạch hoạt động phù hợp và hiệu quả;

- Các tiểu ban lên trình bày kế hoạch của mình.

Chú ý

Kế hoạch hoạt động cần có ít nhất 4 nội dung sau:

- Thời gian: Thời gian tiến hành các hoạt động hợp lý, phù hợp với bản thân người tiến hành cũng như những người tham dự;

- Nguồn nhân lực: Xác định rõ ai là người làm chính, ai là người hỗ trợ và hỗ trợ về mặt kỹ thuật;

- Nguồn vật lực: Xác định rõ các loại tài liệu, công cụ hỗ trợ cho mỗi hoạt động;

- Nguồn tài chính: Có những hoạt động cần đến tài chính để thực hiện, cần xác định rõ tài chính là bao nhiêu và từ những nguồn nào.

Bước 4: Thống nhất kế hoạch hoạt động

- Sau khi các tiểu ban trình bày, hướng dẫn viên cùng với các thành viên của tiểu ban và các thành viên khác cũng góp ý và thống nhất kế hoạch cho từng tiểu ban.

Bước 5: Tổng kết

- Hướng dẫn viên tổng kết lại các hoạt động của các tiểu ban;

- Hướng dẫn viên tóm tắt lại toàn bộ nội dung của buổi sinh hoạt lập kế hoạch và cảm ơn các thành viên tham gia.

CHỊU TRÁCH NHIỆM NỘI DUNG

Cục trưởng Cục Trẻ em,
Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội
ĐẶNG HOA NAM

THAM GIA BIÊN SOẠN

Nguyễn Thị Nga
Phó Cục trưởng Cục Trẻ em
Trần Thị Diệu Thúy
Trưởng phòng, Phòng Phát triển và Tham gia của trẻ em
Phạm Thị Ngọc, Phạm Thị Thủy
Phó Trưởng phòng, Phòng Phát triển và Tham gia của trẻ em
Nguyễn Thị Kiều Vân, Nguyễn Thị Hồng
Chuyên viên Phòng Phát triển và Tham gia của trẻ em

THƯ KÝ BIÊN SOẠN

Phạm Thị Ngọc

MINH HỌA

Nguyễn Ngọc Hoài Phương